

55ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1 ΠΛΑΝΟ
2014 #281

ΟΠΑΔΟΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ
Ο Κόρνελ Μούντροτσο έρχεται με ορμή από την Ουγγαρία, διεκδικώντας ένα κοινό ανοιχτό στη διαφορετικότητα: άλλωστε, όπως λέει, τα φεστιβάλ ευνοούν την έκθεση εκδοχών του καλλιτεχνικού και ιδεολογικού πλουραλισμού. Δεν εμπνέεται από την καθημερινότητα όσων ζουν με άνεση και ασφάλεια, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ο ρεαλισμός του είναι ξεπατικωτούρα. Με άλλα λόγια, διεκδικεί να αναπαραστήσει τη ζωή, αλλά οδηγός του είναι η φαντασία.

Λευκός Θεός
Αφιέρωμα Κόρνελ Μούντροτσο

55ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

SPONSOR OF
THE AUDIENCE
AWARDS

TASTE THE MOMENT

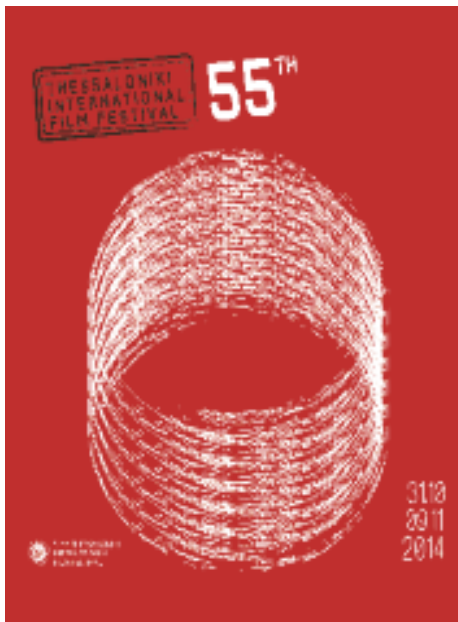
Πρωτοβ

facebook.com/FischerBeerGreece

Fischer
PILSNER BEER

Απολαύστε υπεύθυνα

Γλυκιά συμμορία του Νίκου Νικολαΐδη

**Η εφημερίδα του
Φεστιβάλ Κινηματογράφου
Θεσσαλονίκης**

Ειδική έκδοση για το
55ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

№ 281 [30/10/2014]

Διευθυντής σύνταξης: Ηλία Κανέλλη
Αρχισυντάκτρια: Δήμητρα Νικολοπούλου
Συντονισμός ύλης: Γκέλυ Μαδεμλή
Σύνταξη: Ελένη Ανδρουτσόπουλου, Δημήτρης Κερκινός,
Αλεξάνδρα Κόλια, Γιώργος Κρασσακόπουλος,
Αγγελική Πέτρου, Θάνος Σταυρόπουλος,
Βασίλης Τερζόπουλος

Υπεύθυνη αγγλικών σελίδων: Έλενα Χρηστοπούλου
Φωτογράφος: Βασίλης Βερβερίδης (MOTIONTEAM)

Εξώφυλλο: Γιώργος Γελαδάκης, Μαρία Παπαδάκη
Εκτύπωση: ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης
Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Δημήτρης Ειπίδης

Ο διευθυντής σύνταξης, η αρχισυντάκτρια και οι συντάκτες της εφημερίδας
του Φεστιβάλ εργάζονται χωρίς αμοιβή.

EDITORIAL του Ηλία Κανέλλη

Το τυχερό ελληνικό τοπ 13 μου

Το πρώτο ελληνικό έργο που είδα ποτέ στη ζωή μου, πιστευτικά, μαζί με τον πατέρα μου στον κινηματογράφο Βακαλοπούλειον της Καλαμάτας, ήταν το *Ξυπόλητο τάγμα* – που δεν το υπέγραφε Έλληνας, αλλά Αμερικανός σκηνοθέτης, ο Γκρεγκ Τάλας. Ήταν η αντιρωϊκή ιστορία ηρωικών παιδιών της Κατοχής, κι έτσι, σχεδόν παιδί, έμαθα ότι ο ηρωισμός δεν είναι υπόθεση τύπων με μούσκουλα και υπερδυνάμεις, ότι τα πράγματα τα βραίνει η υλικότητά τους κι ότι, επιπλέον, είναι πολύ δύσκολο να ξεφύγεις από το φόβο που ρίχνουν οι σκιές στον τοίχο.

Τον εξπρεσιονισμό στον κινηματογράφο τον έμαθα αργότερα. Μου είχε γίνει, πιο νωρίς, συνήθεια να μου αρέσουν οι αντιρωϊκές ταινίες. Ίσως γι' αυτό με τρέλαιναν τα *Χτυποκάρδια στα θρανία* του πλακατζή ανατόμου Σακελλάριου – όχι για τους σταρ, όχι για τη Βουγιουκλάκη και τον Παπαγιαννόπουλο, αλλά επειδή ο Παπαμιχαήλ, ο φτωχός καθηγητάκος υπερασπίζεται τα κείμενα και την αξιοπρέπεια πριν απ' την κοινωνική άνοδο και την πατροπαράδοτη οικογένεια. Ίσως γι' αυτό, επίσης, ήταν ψηλά στις προτιμήσεις μου κι ο Τάκης Κανελλόπουλος. Ο πιο κανονικός πόλεμος που είδα ποτέ ήταν στον *Ουρανό*. Και το πιο βουβό ερωτικό πάθος που κατέγραψα βρισκόταν στην *Εκδρομή* – και μου άρεσε τόσο πολύ η Λίλυ Παπαγιάννη...

Καμιά φορά, όμως, η αλήθεια δεν είναι ευχάριστη. Γι' αυτό προτιμάμε την παραχάραξή της σε ταινίες ειδών. Αλλά στη φτωχή Ελλάδα, στα πολεμικά και στα αστυνομικά, δύσκολα εύρισκες κάτι να ταυτιστείς. Ίσως γι' αυτό, τα πρώτα πολεμικά που μ' έπιασαν πραγματικά ήταν παραγωγής Τζαίημς Πάρις. Ηρωικά δράματα υφασμένα πάνω στον εθνικό μύθο, τα λάτρεψα για την υπερβολή και τα αμερικανικά κλισέ τους. Ήταν χούντα, και ξαφνικά σε εξαναγκασμένες σχολικές προβολές μαθαίναμε να καλλιεργούμε τις ποιότητες του χιούμορ, που ήταν η απάντηση στο εθνοπατριωτικό κιτς ταινιών όπως *Οι γενναίοι του Βορρά* και *Στη μάχη της Κρήτης*. Είδωλά μου εκείνης της εποχής ήταν ο Φερνάντο Σάντσο, μεταγλωττισμένος χονδρός Έλληνας πατριώτης, και ο

Δημήτρης Μπισολάνης, πάντα σε δεύτερο ρόλο, γι' αυτό είτε έπαιζε τον Έλληνα είτε τον Γερμανό, δεν κατάφερε να πάρει προαγωγή και έφτασε μέχρι λοχίας. Ήταν γενναίος χωρίς να προσδοκά ανταπόδοση.

Όλα αυτά τελειώσανε διαμιάς με το που τέλειωσα το σχολείο. Είχε στο μεταξύ τελειώσει κι η δικτατορία, κι αρχίσαμε, μια παρέα ήμασταν, στην αρχή πιστευτικάδες φοιτητές, αργότερα ψευτοεπαγγελματίες της κινηματογραφικής κριτικής, να δίνουμε ετήσιο ραντεβού στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. Λίγες ταινίες, εσωστρεφείς, συνδυάσαμε το σινεμά με το ξόδεμα του ελεύθερου χρόνου (τότε είχαμε πολύ) και, επειδή βαριόμαστε να βλέπουμε προσπάθειες σκηνοθετών (που τους αποκαλούσαν αλλά και αυτοαποκαλούνταν δημιουργοί) οι οποίοι προσπαθούσαν να εικονογραφήσουν τις τράντες της ιδεολογίας τους, αρχίσαμε να υπερασπιζόμαστε το σινεμά που παρέπεμπε στις χολιγουντιανές μυθολογίες (τον αμερικανόπληκτο Νικολαΐδη, δηλαδή, και τη *Γλυκιά συμμορία*), τον Γερμανό Περάκη (ιδίως τον πλήρη αυτογνωσία *Βίο και Πολιτεία* του), τον Γάλλο Παπατάκη (της *Φωτογραφίας*) και, βεβαίως, τους δικούς μας «καταραμένους», δηλαδή τον Ιταλό Σταύρο Τορνέ (την *Καρκαλού* και το *Ένας ερωδιός για τη Γερμανία*), ο κινηματογράφος του οποίου, με σκρατς και ανορθογραφίες, μας έκανε κοινωνούς μιας εξωστρεφούς μοντερνιτέ – και μας βοηθούσε να ανοίξουμε εσωτερικά μέτωπα με τη συνδικαλιστική νομενκλατούρα της εποχής, που όριζε τις τύχες του οπτικοακουστικού. Σ' αυτή την παρέα, προστέθηκε αργότερα ο Τριπολιτσιώτης Γσιώλης (τον οποίον προσωπικά αγάπησα μετά το *Παρακαλώ, γυναίκες, μη κλαίτε*, που γύρισε μαζί με τον Βακαλόπουλο – που δεν είχε καμιά σχέση με το Βακαλοπούλειο). Σκιές πια, κι ο Βακαλόπουλος, κι ο Τορνές, κι ο Νικολαΐδης, κι ο Κανελλόπουλος, κι ο Παπατάκης, κι ο Σακελλάριος, μας εξοικείωσαν με το φόβο και μας βοήθησαν να αποχωριστούμε χωρίς περιττές στενοχώριες την απώλεια της κινηματογραφικής μαγείας.

Αλλά δεν μας έκαναν τόσο πονηρούς ώστε να πάψουμε να συγκινούμαστε με νεότερες ταινίες – όπως, π.χ., με την τελευταία που είδα, την *Χενία* του Κούτρα. Τι ωραία που η ζωή κι ο κινηματογράφος συνεχίζονται.

@filmfestivalgr
ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΟ TWITTER

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΕΪΠΙΔΗΣ

Ο διευθυντής του Φεστιβάλ δίνει για άλλη μια χρονιά το στίγμα της διοργάνωσης λίγο πριν την επίσημη έναρξη, περιγράφοντας τα όσα θα δούμε εντός κι εκτός προγράμματος.

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Για το προφίλ της φετινής διοργάνωσης:

Τα τελευταία χρόνια, το στίγμα του φεστιβάλ παραμένει η σταθερή προσήλωσή του στο νέο ανεξάρτητο κινηματογράφο. Παρουσιάζονται ταινίες από δημιουργούς που ορίζουν το έργο τους και καταγράφουν καταστάσεις επικεντρωμένες στον άνθρωπο και τις εμπειρίες του, αποφεύγοντας τις επιπόλαιες ωραιοποιήσεις και τα πρόσκαιρα κίνητρα εμπορικότητας. Ο ανεξάρτητος διεθνής κινηματογράφος κερδίζει διαρκώς έδαφος στις προτιμήσεις του κοινού, κι αυτό αποδεικνύεται και από τις προβολές στη διάρκεια του φεστιβάλ.

Για το Διεθνές Διαγωνιστικό:

Φέτος οι ταινίες του διεθνούς διαγωνιστικού προγράμματος διαθέτουν πολυφωνία σε θέματα και ύφος, και μας συστήνουν σημαντικά ταλέντα απ' όλο τον κόσμο: από την Ελλάδα, τη Σκανδιναβία και την Ισπανία, έως το Μεξικό και τις ΗΠΑ. Όλες μαζί συνθέτουν ένα πολύ ενδιαφέρον μωσαϊκό για τις νέες κινηματογραφίες παγκοσμίως. Το κοινό θα έχει την ευκαιρία να ανακαλύψει νέους σκηνοθέτες που δεν διστάζουν να αποτυπώσουν τον προβληματισμό τους με τολμηρό τρόπο. Το σχόλιό τους είναι αιχμηρό, η γραφή τους εντυπωσιάζει και ταυτόχρονα ανατρέπει τους υπάρχοντες κινηματογραφικούς κανόνες, με σεβασμό και νέα ματιά.

Για τους Ανοιχτούς Ορίζοντες:

Η λέξη «ανακάλυψη» έχει ταυτιστεί με το τμήμα «Ανοιχτοί Ορίζοντες». Εδώ οι σκη-

νοθέτες καταπίνονται συχνά με πολύ οικεία θέματα, όμως ο τρόπος που τα προσεγγίζουν ξεπερνά συγκεκριμένα πρότυπα. Από πέρυσι στους Ορίζοντες εντάχθηκε και μια νέα ενότητα, τα «Ρεύματα», που αφηγούνται ιστορίες με πρωτοτυπία και τόλμη. Δημιουργοί όπως οι Κριστόφ Ονονρέ, Μίρα Ναϊρ, Άμος Γκιτάι και Τζέσικα Χάουσερ υπογράφουν, μεταξύ άλλων, τις φετινές ταινίες των Ανοιχτών Οριζόντων, προσκαλώντας τους θεατές στις καλύτερες στιγμές του παγκόσμιου ανεξάρτητου σινεμά.

Ελληνικές ταινίες και αφιέρωμα «100 χρόνια ελληνικός κινηματογράφος»:

Τα 100 χρόνια ελληνικού κινηματογράφου μάς δίνουν την καλύτερη αφορμή για να γιορτάσουμε όλα τα ρεύματα, τους δημιουργούς και τις στιγμές του ελληνικού σινεμά που άφησαν εποχή. Είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι, καθώς το κοινό συμμετείχε πολύ θερμά φέτος στο αφιέρωμα, ψηφίζοντας μέσω διαδικτύου, την αγαπημένη του ταινία από μια λίστα 200 ταινιών: έτσι, οι ίδιοι οι θεατές συγκρότησαν μια εικοσάδα ταινιών που θα προβληθούν στη Θεσσαλονίκη. Μαζί μ' αυτή την αναδρομή, στο φεστιβάλ θα παρουσιαστούν, όπως πάντα, και σύγχρονες ελληνικές παραγωγές σε πρεμιέρα, ενώ φέτος εντάσσουμε στο πρόγραμμα και ελληνικές ταινίες που έχουν ήδη πραγματοποιήσει πρεμιέρα, ωστόσο πιστεύουμε ότι ολοκληρώνουν με τον καλύτερο τρόπο την αναδρομή σ' έναν αιώνα ελληνικού κινηματογράφου.

Για τα αφιερώματα σε δημιουργούς:

Με μεγάλη χαρά υποδεχόμαστε φέτος στο φεστιβάλ καλλιτέχνες που έχουν συμβάλει –ο καθένας με το ιδιαίτερο στυλ του– στην εξέλιξη του σινεμά: Η Χάνα Συγκούλα, μούσα του νέου γερμανικού σινεμά και ιέρεια του Φασμπίντερ, θα είναι μαζί μας στη Θεσσαλονίκη για να παρουσιάσει τις ταινίες της και να συμμετάσχει σε μια ξεχωριστή εκδήλωση που συνδυάζει το σινεμά με τη μουσική. Οι θεατές θα έχουν τη σπάνια ευκαιρία να παρακολουθήσουν φέτος στο φεστιβάλ το έργο του Σέρβου κινηματογραφιστή Ζέλιμιρ Ζίλνικ, μια φωνή πρωτοπορίας, συνώνυμη του πολιτικού και κοινωνικού ακτιβισμού, με ταινίες που δεν έχουν προβληθεί ποτέ στην Ελλάδα. Στο αφιέρωμα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο του τμήματος «Ματιές στα Βαλκάνια», ο Ζίλνικ θα δώσει το «παρών» και θα παρουσιάσει κι ένα masterclass. Το δεύτερο masterclass της διοργάνωσης θα δώσει ο Ραμίν Μπαχράνι, ένας απ' τους πιο αξιόλογους εκπροσώπους του νέου ανεξάρτητου αμερικανικού σινεμά, τον οποίον ο κριτικός κινηματογράφου Ρότζερ Ήμπερτ χαρακτήρισε «σκηνοθέτη της δεκαετίας». Στο φεστιβάλ θα βρεθεί και ο Ούγγρος σκηνοθέτης Κόρνελ Μούντρουτσο και χαιρόμαστε που η ταινία του *Λευκός Θεός* (βραβείο του τμήματος «Ένα Κάποιο Βλέμμα» στο φεστιβάλ Καννών) θα ανοίξει την αυλαία της 55ης διοργάνωσης. Τέλος, στα αφιερώματά μας προτείνουμε τις ταινίες του μετρ του σουρεαλισμού και νικητή του πρόσφατου φεστιβάλ Βενετίας Σουηδού σκηνοθέτη Ρόι Άντερσον. Το έργο όλων είναι τόσο διαφο-

ρετικό και πλούσιο, με κοινή ίσως συνιστάμενη το ταλέντο τους και έναν μοναδικό τρόπο να καθλώνουν τους θεατές.

Για τις φετινές «Ματιές στα Βαλκάνια»:

Στις «Ματιές στα Βαλκάνια» θα παρακολουθήσουμε φέτος τη νέα βραβευμένη με Χρυσό Φοίνικα ταινία του καταξιωμένου Τούρκου δημιουργού Νούρι Μπιλγκέ Τζεϊλάν, το ευαίσθητο και αιχμηρό σχόλιο του συμπατριώτη του Κουτλούγ Αταμάν, αλλά και τη νέα ταινία του σημαντικού Ρουμάνου κινηματογραφιστή Κορνέλιου Πορουμπόιου. Πολλά είναι τα θέματα που αγγίζουν οι Βαλκάνιοι δημιουργοί και που θα τραβήξουν την προσοχή του κοινού. Οικογενειακοί δεσμοί, απώλεια, εφηβεία και κοινωνίες σε αναβρασμό βρίσκονται στο επίκεντρο των φετινών βαλκανικών ταινιών.

Για τις αναπτυξιακές δράσεις της Αγοράς:

Στις αίθουσες, τον πρώτο ρόλο έχουν οι θεατές. Εκεί αναπτύσσεται η σχέση τους με τους δημιουργούς και τις ταινίες. Όμως στην Αγορά του φεστιβάλ συντελείται η γέννηση, το πρώτο σκέλος της δημιουργίας μιας κινηματογραφικής ταινίας. Στο πλαίσιο της Αγοράς, επαγγελματίες του οπτικοακουστικού χώρου απ' όλο τον κόσμο συνεργάζονται, ανακαλύπτουν και βοηθούν τους δημιουργούς να ολοκληρώσουν το έργο τους. Αυτή η διεργασία που γίνεται μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας είναι εξαιρετικά σημαντική και κρίσιμη για την πορεία μιας ταινίας.

Η ταινία «ΜΕΓΑΛΟΝΟΗΤΑΣ» θα προβληθεί το 2015

Ακόμα περισσότερο θέαμα στον OTE TV και τη νέα σεζόν!

Απόκτησε τώρα το **Full pack** του OTE TV μόνο με **21,90€/μήνα*** (ειδική τιμή για πελάτες OTE) και απόλαυσε περισσότερα από **80 ψηφιακά κανάλια**, πάνω από **500 πρεμιέρες**, περισσότερες από **2.000 κινηματογραφικές ταινίες** και **100 ξένες σειρές** το χρόνο, **5 παιδικά κανάλια**, **10 κανάλια με ντοκιμαντέρ** και περισσότερο θέαμα σε **High Definition**.

Το πάθος σου για ψυχαγωγία είναι για μας έμπνευση!

* Η υπηρεσία OTE TV παρέχεται ως αορίστου χρόνου με ελάχιστη 12μηνη παραμονή.
Η υπηρεσία OTE Cinema On Demand είναι προαιρετική με χρέωση ανά ταινία από 1,49€ έως 4,50€.
Η τιμή ισχύει για κατόχους οικιακής τηλεφωνικής σύνδεσης OTE.

otetv.gr

Μαζί, είμαστε ένα.

Κόρνελ Μούντρουτσο

Συνέντευξη στην **Αλεξάνδρα Κόλια**

«ΔΕΝ ΚΑΝΩ ΤΟΝ ΡΑΚΟΣΥΛΛΕΚΤΗ»

Ο Κόρνελ Μούντρουτσο. Από την Ουγγαρία με ορμή, διεκδικεί ένα κοινό ανοιχτό στη διαφορετικότητα, άλλωστε τα φεστιβάλ ευνοούν την έκθεση εκδοχών του καλλιτεχνικού και ιδεολογικού πλουραλισμού. Δεν εμπνέεται από την καθημερινότητα όσων ζουν με άνεση και ασφάλεια, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ο ρεαλισμός του είναι ξεπατικωτούρα. Με άλλα λόγια, διεκδικεί να αναπαρστήσει τη ζωή, αλλά οδηγός του είναι η φαντασία.

«ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ»

Ο Ούγγρος σκηνοθέτης που κινείται πέρα και πάνω από τα είδη, πέρα από τις ήδη αποδεκτές συμβάσεις του κινηματογραφικού μέσου, καταφθάνει για δύο εικοσιτετράωρα στη Θεσσαλονίκη. Όχι τόσο για να παρουσιάσει την τελευταία ταινία του, *Λευκός θεός* (βραβείο τμήματος «Ένα κάποιο βλέμμα», του τελευταίου Φεστιβάλ των Καννών, που θα ανοίξει τη διοργάνωση), όσο για να μοιραστεί τον ξεχωριστό δημιουργικό τρόπο του με την κινηματογραφική κοινότητα.

**Ο ΣΤΟΡΓΙΚΟΣ ΓΙΟΣ –
ΥΠΟΘΕΣΗ ΦΡΑΝΚΕΝΣΤΑΪΝ**

Ζει και εργάζεται στην Ουγγαρία, μια χώρα που η άνθιση της εξτρεμιστικής Ακροδεξιάς την έχει θέσει στο επίκεντρο της παρατήρησης από τους δημοκρατικούς πολίτες της Ευρώπης, και όχι μόνο. Ο κινηματογράφος του, εμμέσως, απαντά στην επίκληση των νόμων του αίματος και των εθνοφυλετικών παραδόσεων. Οι ταινίες του είναι διαφορετικές, είναι ξένες, είναι απέναντι. Ο Κόρνελ Μούντρουτσο διεκδικεί με τον τρόπο του «Ελευθερία, Ισότητα, Αδελφότητα». Ζητήσαμε να μας αποσαφηνίσει τις ιδέες του και να μας πει πώς μεταφράζει τη σκέψη του σε κινηματογραφικές εικόνες – τις δικές του εικόνες.

Έχετε διαγράψει σημαντική πορεία σε μεγάλα διεθνή φεστιβάλ, αποσπώντας βραβεία ήδη, σχεδόν, από το ξεκίνημα της καριέρας σας. Πώς θα αποτιμούσατε τη μέχρι τώρα εμπειρία σας από τέτοιες διοργανώσεις;

Τα φεστιβάλ έχουν πολλαπλούς ρόλους. Δείχνουν πόσο σημαντικές είναι οι ταινίες για την κοινότητα που οργανώνει αυτό το κινηματογραφικό γεγονός. Επίσης, εκτός από το να θέτουν πρότυπα, είναι ενδεικτικά και της ποικιλίας των κινηματογραφικών ειδών που υπάρχει, της ευρείας γκάμας ταινιών, από πειραματικές έως κλασικές. Για μένα, τα φεστιβάλ ήταν ένα μέσο προσανατολισμού, αλλά και μια ευκαιρία να συναντήσω το κοινό μου και την κοινότητα – παρότι δεν παρεμβάλλονται στη διαδικασία της αποδοχής ενός έργου από το κοινό, διότι κάθε ταινία βρίσκει το δρόμο της σε κάθε θεατή απευθείας.

Στις ταινίες σας πρωταγωνιστούν χαρακτήρες του περιθωρίου – η παρέα νεαρών στις Ευχάριστες Ημέρες ή η τοξικομανής ηρωίδα στη Γιοχάνα. Τι θέλετε να εκφράσετε μέσα από τις ιστορίες αυτών των ανθρώπων;

Αν και με απασχολεί πολύ η μοίρα όσων βρίσκονται σε ανέχεια, δεν μου αρέσει να κάνω τον ρακοσυλλέκτη στις ιστορίες τους. Επιλέγω να δείχνω ακραίες καταστάσεις διότι στη ζωή δεν υπάρχουν μόνο κακομαθημένες κυρίες οι οποίες υποφέρουν από ημικρανίες που δεν τις αφήνουν να απολαύσουν τον απογευματινό τους υπνάκο. Κατά την προσωπική οπτική μου, ο ανθρωπισμός δεν είναι το προνόμιο μόνο όσων ζουν σε μοναστήρια, παρ' όλο που οι ιστορίες αυτές είναι προορισμένες να έχουν κακό τέλος σε συγκεκριμένες κοινωνίες που δεν είναι ορθά οργανωμένες, καθώς επίσης και σε καταστάσεις και σε κοινότητες όπου κυριαρχούν πρωτόγονα ένστικτα. Οι χαρακτήρες μου μετά βίας αντικατοπτρίζουν πώς είναι μια δεδομένη κοινωνία ή μια δεδομένη ανθρώπινη κατάσταση.

Είστε ανεξάρτητος κινηματογραφιστής. Δυσκολεύεστε να βρείτε χρηματοδότηση για τις ταινίες σας;

Ο κινηματογράφος κοστίζει, αλλά αξίζει – από οικονομικής άποψης όχι πάντα, αλλά από ηθικής πολύ συχνά – για να επενδύσει κανείς σε αυτόν. Η παγκόσμια ή η τοπική κρίση μπορεί φυσικά να δυσκολέψει την ανεύρεση πόρων, αλλά πάντα υπάρχουν κοινότητες που πιστεύουν ότι η δουλειά μας δεν είναι τόσο μια επιχειρηματική ενασχόληση, όσο μια αποστολή. Η στήριξή τους αφενός προωθεί τον κινηματογράφο ως είδος

τέχνης, αφετέρου το ανθρώπινο είδος ως σύνολο με ηθικούς κανόνες.

Σε δύο από τις ταινίες σας –στη Γιοχάνα και στον Στοργικό γιο– εμπνέεστε από προσωπικότητες όπως η Ιωάννα της Λοραίνης, αλλά και ο λογοτεχνικός Φρανκενστάιν, το κείμενο αναφοράς της Μαίρης Σέλεϊ. Για ποιο λόγο επιλέξατε τις συγκεκριμένες αναφορές; Τι άλλο σας εμπνέει για να κάνετε ταινίες;

Ο κινηματογράφος είναι ένας πολύ αποτελεσματικός και επίκαιρος τρόπος έκφρασης. Ορισμένες ευρέως γνωστές ιστορίες, όπως και κάποιοι προβληματισμοί τους οποίους οι άνθρωποι έχουν εδώ και πολύ καιρό, αξίζουν να διερευνηθούν ξανά, σε διαφορετική εποχή, από διαφορετικές σκοπιές. Ωστόσο, πάντοτε οι επιλογές μου είναι πολύ προσωπικές όταν πρόκειται τόσο για πρωτότυπα σενάρια, όσο και για ελεύθερες διασκευές.

Οι ταινίες σας είναι ταυτόχρονα σκληρές και ποιητικές, ενώ συχνά αγγίζουν θέματα ταμπού – όπως π.χ. η αιμομειξία στο φιλμ Δέλτα. Δεν υπάρχουν όρια στην τέχνη;

Δεν αξίζει κανείς να λαμβάνει υπόψη του τα κοινωνικά στερεότυπα όταν θέλει να κάνει ταινίες. Αλλά εάν κάποιος αποκαλεί κάτι «ταμπού» και δεν αφήνει τον εαυτό του να το σκεφτεί, τότε ουσιαστικά λέει ψέματα στον εαυτό του. Ποιο θα ήταν το κέρδος για να κάνει κάτι τέτοιο; Γιατί ένα τέτοιο ελάττωμα θα έπρεπε να εκτεθεί δημοσίως; Αυτό δεν σημαίνει, φυσικά, ότι δεν υπάρχουν θεματικές που δεν μπορούν και δεν χρειάζεται να παρουσιαστούν σε μια ταινία.

Παράλληλα με τον κινηματογράφο, κάνετε σκηνοθεσία και στο θέατρο. Ποιο σας ευχαριστεί περισσότερο και τι σας προσφέρει το καθένα;

Πρόκειται για δύο εντελώς διαφορετικά μέσα. Παρόλα αυτά, και τα δύο εκφράζουν τον εσωτερικό μου εαυτό. Μπορώ να σας πω, πάντως, ότι δεν μοιάζω με τους συναδέλφους μου στο θέατρο, μάλλον επειδή υπερισχύει η ιδιότητα του κινηματογραφικού σκηνοθέτη με διαφορετικό τρόπο σκέψης.

Έχετε εμφανιστεί στο σινεμά και ως ηθοποιός, μεταξύ άλλων και σε δύο από τις δικές σας ταινίες (Στοργικός γιος, Λευκός θεός). Πώς είναι αυτή η εμπειρία;

Παρότι έχω και πτυχίο υποκριτικής, δεν θεωρώ τον εαυτό μου ηθοποιό. Το γεγονός ότι κάποιες φορές εμφανίζομαι σε ταινίες οφείλεται σε συγκεκριμένο προσωπικό λόγο.

Στην τελευταία σας ταινία Λευκός θεός, πρωταγωνιστούν σκυλιά, και μάλιστα κλέβουν την παράσταση. Πώς δουλέψατε με ζώα;

Έμαθα πολλά από τους εκπαιδευτές τους και ακόμη περισσότερα από τα ίδια τα σκυλιά. Η συνεργασία μας με ένα άλλο ζωντανό πλάσμα ήταν σπουδαία εμπειρία. Έπρεπε να συνειδητοποιήσω ότι οποιαδήποτε αγέλη, της οποίας τα μέλη μοιάζουν με την πρώτη ματιά με αγριμένα τέρατα, μπορεί στην πραγματικότητα να είναι μια ομάδα από ξεχωριστές προσωπικότητες που ενεργούν οργανωμένα σύμφωνα με τους δικούς τους κανόνες.

Η ταινία αυτή θα μπορούσε να ιδωθεί ως μια αλληγορία για τον ρατσισμό. Τι μηνύματα θέλετε να στείλετε;

Θα πω απλά ότι είμαι πολύ χαρούμενος που έχω δει ότι ο κόσμος αγάπησε τα σκυλιά. Ίσως μια μέρα να αγαπήσει και τους ανθρώπους από διαφορετικές κουλτούρες.

Η ηρωίδα της ταινίας, η 13χρονη Λίλι, είναι ίσως η τελευταία ελπίδα σωτηρίας της ανθρωπότητας. Πόσο εφικτό είναι αυτό;

Ποιος άλλος –αν όχι οι νέοι– θα μπορούσε να εφαρμόσει την αρχή «Ελευθερία-Ισότητα-Αδελφότητα»;

ΣΤΗ ΖΩΗ
ΔΕΝ
ΥΠΑΡΧΟΥΝ
ΜΟΝΟ
ΚΑΚΟΜΑ-
ΘΗΜΕΝΕΣ
ΚΥΡΙΕΣ
ΠΟΥ ΥΠΟ-
ΦΕΡΟΥΝ
ΑΠΟ ΗΜΙ-
ΚΡΑΝΙΕΣ
ΠΟΥ ΔΕΝ
ΤΙΣ ΑΦΗ-
ΝΟΥΝ ΝΑ
ΑΠΟΛΑΥ-
ΣΟΥΝ ΤΟΝ
ΑΠΟΓΕΥ-
ΜΑΤΙΝΟ
ΤΟΥΣ
ΥΠΝΑΚΟ

ΛΕΥΚΟΣ ΘΕΟΣ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ #1

Στο διεθνές διαγωνιστικό πρόγραμμα διασταυρώνουν τα ξίφη νέοι σκηνοθέτες απ' όλο τον κόσμο, με την πρώτη ή τη δεύτερη ταινία τους. Νέες δυνάμεις, στη μάχη για να εκφράσουν, με προσωπική γραφή, διαχρονικά, το πνεύμα της εποχής.

Η ΦΥΛΗ

Μίροσλαβ Σλαμποσπίτκι

ΒΩΒΟ ΓΟΥΕΣΤΕΡΝ

Οι κωφοί έχουν τη δική τους γλώσσα. Πώς επικοινωνούσατε με τους πρωταγωνιστές;

Οι πρωταγωνιστές είναι πράγματι κωφοί και δεν είναι επαγγελματίες ηθοποιοί. Δουλέψαμε όπως θα δουλεύαμε με οποιουδήποτε άλλους ερασιτέχνες. Βέβαια, μας βοηθούσε μεταφραστές νοηματικής γλώσσας. Το βασικότερο πρόβλημά μου ήταν πως οι κωφοί

δεν εμπιστεύονται εύκολα ανθρώπους πέραν της κοινότητάς τους. Έπρεπε λοιπόν να τους πείσω να πιστέψουν σε μένα. Όλοι τους. Αν κάποιος δεν μπορούσε θα έπρεπε να τον αφήσουμε πίσω.

Συνήθως οι ταινίες με πρωταγωνιστές κωφούς αφηγούνται μια πιο εύθραυστη

Μια ιστορία βίας κι ενηλικίωσης με φόντο ένα οικοτροφείο κωφών, ένα εύγλωττο μήνυμα σε ένα φιλμ όπου δεν ακούγεται λέξη.

Ο σκηνοθέτης τεντώνει τ' αυτιά του για ν' ακούσει «την τρομερή κραυγή που λέγεται σιωπή».

Συνέντευξη στη **Δήμητρα Νικολοπούλου**

πλευρά του κόσμου τους. Γιατί παρουσιάζετε αυτή την πιο βίαιη πτυχή;

Θα ήθελα να επισημάνω πως δεν ήταν σκοπός μου να γυρίσω μια ταινία με θέμα τους κωφούς. Ήθελα να γυρίσω ένα φιλμ με κωφούς πρωταγωνιστές, που θα αφορά όλο τον κόσμο. Για παράδειγμα, αρκετές από τις σκηνές της ταινίας είναι εμπνευσμένες από τις δικές μου εμπειρίες στο σχολείο, ή από την εμπειρία ανθρώπων του συνεργείου. Γιατί πιστεύουμε ότι δεν μπορούν οι κωφάλαοι ή οι ομοφυλόφιλοι ή άλλες μειονότητες να κάνουν κάτι κακό, κι έτσι πρέπει να αναπατίστανται ως καλές και χαριτωμένες. Για μένα και αυτό αποτελεί διακρίση. Κάθε άνθρωπος είναι διαφορετικός, όλοι μπορεί να είναι και καλοί και άσχημοι. Οι θρησκευτικές τους πεποιθήσεις, οι σεξουαλικές τους προτιμήσεις ή οτιδήποτε άλλο, δεν έχουν καμία σημασία. Αν «διαβάσετε» την ταινία μου σαν γουέστερν, τότε ο Σεργκί είναι ένας κλασικός ήρωας βγαλμένος από αυτές τις ταινίες είδους. Νομίζω πως η Φυλή είναι μια ταινία στο ύφος των γουέστερν.

Η ταινία σας, που δεν έχει ούτε έναν υπότιτλο, μας μπει στον κόσμο των κωφών. Τι σας ενέπνευσε;

Δεν έχω κωφάλαλη γιαγιά ούτε έκανα ποτέ σεξ με κωφάλαλη γυναίκα. Όμως η νοηματική γλώσσα ήταν σημαντική για ν' αρθρώσω την τοποθέτησή μου για το σινεμά. Ήθελα να γυρίσω μια μοντέρνα βωβή ταινία, σαν κι αυτές που γυρίζονταν στις απαρχές του κινηματογράφου. Πολλοί σκηνοθέτες το κάνουν αυτό, αλλά είναι πάντα άσκηση ύφους. Προσωπικά ψάχνω πάντα μια εναλλακτική λύση. Έτσι γύρευα μια πραγματική αιτία που θα κρατούσε σιωπηλό τον πρωταγωνιστή μου. Γι' αυτό επέλεξα ένα οικοτροφείο κωφάλαων για σκηνικό. Τα γυρίσματα έγιναν στο σχολείο όπου πήγα μικρός. Είναι ένα σχολείο όπως όλα τα άλλα, όμως απέναντί του βρίσκεται ένα σχολείο κωφάλαων. Παρατηρούσα πώς επικοινωνούσαν μεταξύ τους στη νοηματική γλώσσα και σκεφτόμουν: «αυτό είναι πολύ όμορφο». Ίσως αυτός ήταν ο λόγος που ήθελα να κάνω αυτή την ταινία. Ή τουλάχιστον ένας από τους λόγους.

ΕΚΤΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άνια Μάρκατ

Πώς αποφασίσατε να γυρίσετε ένα φιλμ με επίκεντρο το ευαίσθητο έργο μιας σεξουαλικής θεραπεύτριας;

Το δίπολο που δημιουργείται ανάμεσα στην η επιθυμία και στην πολύπλοκη (μέχρι και παράλογη) συμπεριφορά που αυτή προξενεί, αποτελεί ένα συναρπαστικό θέμα. Ανέ-

καθεν με τραβούσαν πιο περιθωριακές ιστορίες, ερωτεύομαι χαρακτήρες που κολυμπούν κόντρα στο ρεύμα και που εξερευνούν γωνιές του πλανήτη που είναι άγνωστες στους περισσότερους από εμάς.

Μέσα από την πρωταγωνίστριά σας, σχο-

CONFUSION IN HER EYES

Μια σεξουαλική θεραπεύτρια στη Νέα Υόρκη βγάζει τα προς το ζην μαθαίνοντας στους ασθενείς της τι σημαίνει τρυφερότητα. Όταν όμως ερωτευτεί η ίδια, τα αισθήματα θα την οδηγήσουν σε αυτό που τραγουδούν οι Joy Division: «confusion in her eyes says it all».

Συνέντευξη στην **Δήμητρα Νικολοπούλου**

Λιάζεστε το απρόσωπο, συχνά σκληρό πρόσωπο της μεγαλούπολης. Ήταν εσκεμμένη η επιλογή της Νέας Υόρκης;

Εντελώς. Δεν υπάρχει άλλη πόλη να της μοιάζει. Λόγω των διαρκών εναλλαγών και της εξέλιξης της ζωής σ' αυτήν την περιοχή, υπάρχει ανωνυμία σε πολλά μέρη. Είναι φορές που βλέπεις ένα μόνο οικοδομικό τετράγωνο να αλλάζει εντυπωσιακά μέσα σε διάστημα μόλις ενός ή δύο χρόνων. Δεν υπάρχει πολύς χρόνος για να προσαρμοστείς. Επίσης, είναι πολυσύχναστη, αλλά την ίδια στιγμή σου προσφέρει απόλυτη απομόνωση.

Τι σας οδήγησε να εξερευνήσετε το θέμα του ελέγχου – που έχει τόσα επίπεδα, απ' τα πιο εύθραυστα ως τα πιο βίαια;

Κοιτάζοντας τον κόσμο, ειδικά τώρα στο

2014, νιώθω πως οποιαδήποτε μορφή ελέγχου είναι μια ψευδαίσθηση. Είμαστε ένα ιδιαίτερο επικίνδυνο είδος. Υπάρχει μια υποδόρια αίσθηση πως ο κόσμος γυρίζει όλο και πιο γρήγορα. Η επόμενη ταινία μου, μάλιστα, μιλά γι' αυτήν ακριβώς την αίσθηση. Ωστόσο, θα είναι μια τελείως διαφορετική ιστορία.

Ο τίτλος της ταινίας, *She's Lost Control*, φέρνει στο νου το ομότιτλο τραγούδι των Joy Division. Υπάρχει κάποια σύνδεση;

Ίσως να υπάρχει μια έμμεση σύνδεση. Επιστρέφοντας στα χρόνια που γράφτηκε το τραγούδι, γυρίζω στη δεκαετία του 1980, όταν μεγάλωνα σε μια διχασμένη πόλη, το Βερολίνο. Υπάρχουν στοιχεία που συνδέουν το τραγούδι με τη Νέα Υόρκη του 2014. Η τεχνολογία, η απομόνωση, τα αστικά πάθη και η αγριότητα.

ΔΥΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΡΟΜΟ

Ένα ανατριχιαστικό θρίλερ που μπορεί να μας κόψει τον ύπνο καθώς καταπιάνεται με ασφυκτικά θέματα: τη μητρότητα, την οικογένεια, την επαρχία και το παιχνίδι των προκάτ ρόλων.

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

Ποια ήταν η βασική πηγή έμπνευσης για την ταινία σας;

Ήταν παραπάνω από μία. Εκτός από τις ταινίες που είδαμε, εκτός από το ότι ο μεν έχει έναν αδελφό και μεγάλωσε στην εξοχή, και το ότι η δε είναι μητέρα δύο αγοριών, υπάρχει επίσης η αφορμή που μας έδωσε μια τηλεοπτική σειρά ντοκιμαντέρ, σαν σαπουνόπερα. Εκεί, γυναίκες πληρώνονται από την τηλεόραση για να κάνουν πλαστικές: δόντια, στήθος, λίφτινγκ και τα συναφή. Απομακρύνονται από την οικογένειά τους για τρεις μήνες, κι όταν φτάνει η μεγάλη ώρα η γυναίκα είναι αλλαγμένη ολοκληρωτικά, πιο όμορφη σύμφωνα με τα στάνταρ της κοινωνίας. Υποτίθεται πως θα είναι χαρούμενη στιγμή, αλλά στην πραγματικότητα είναι τρομακτικό γιατί οι οικογένειες μετά βίας τις αναγνωρίζουν, αν και κανείς δεν το δείχνει. Όλοι παίζουν το ρόλο τους.

Στην ταινία σας βλέπουμε πολλά δίδυμα μοτίβα: οι δίδυμοι, αλληπάλληλα πλάνα με καθρέφτες, οι δύο «μητέρες», οι δύο επισκέπτες... Ποιο είναι το βαθύτερο νόημα πίσω απ' αυτήν την επιλογή;

Θέλαμε να κάνουμε μια ταινία που να εγείρει ερωτήματα για ζητήματα ταυτότητας. Ποιο είμαστε; Ποιοι μπορούμε να γίνουμε; Μπορούμε να είμαστε διαφορετικοί αν λόγω της κατάστασης στην οποία βρισκόμαστε; Είμαστε πεισμένοι πως κάθε άνθρωπος έχει παραπάνω από μια ταυτότητα. Κάθε τρυφερή μητέρα μπορεί, υπό ορισμένες συνθήκες, να γίνει τέρας. Το ίδιο συμβαίνει με τα παιδιά. Όλες αυτές οι εικόνες αντικατοπτρίζουν τη μεταβαλλόμενη, τη ρευστή ταυτότητα.

Κι εσείς ακόμα δουλεύετε ως δίδυμο: πώς μοιράζεστε τα καθήκοντα;

Η συνεργασία μας ξεκίνησε πριν από 15 χρόνια, όταν ο νεότερος (ο Σεβερέν) έκανε μπέμπι-σίτινγκ στο σπιτικό της μεγαλύτερης (της Βερόνικα). Συμφωνήσαμε να γίνεται η πληρωμή σε είδος, με κασέτες από το βίντεο κλαμπ της γειτονιάς. Βλέπαμε αυτές τις ταινίες μαζί και έκτοτε κάνουμε το ίδιο. Για χρόνια μιλούσαμε για ταινίες, έτσι αναπτύξαμε τις ιδέες μας για το πώς θα θέλαμε να είναι μια ταινία. Όσο για τον καταμερισμό εργασιών, δεν υπάρχει. Γράφουμε μαζί, στύβουμε τα μυαλά μας μαζί, γυρίζουμε, μοντάρουμε, γελάμε μαζί, εμπνέουμε ο ένας τον άλλο. Είμαστε δίδυμο γιατί έτσι τα καταφέρνουμε καλύτερα.

Πώς δουλέψατε με τους μικρούς πρωταγωνιστές σας;

Οι δίδυμοι δεν διάβασαν ποτέ το σενάριο, δεν ήξεραν καν την ιστορία. Οι γονείς τους μας εμπιστεύτηκαν. Αυτό μας επέτρεψε να

ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ ΜΑΜΑ

Βερόνικα Φραντς, Σεβερέν Φιαλά

βάλουμε σιγά σιγά τα παιδιά στην ιστορία, σαν να επρόκειτο για παιχνίδι. Μια βδομάδα πριν τα γυρίσματα, μετακομίσαμε στο σπίτι στην εξοχή. Το διακομήσαμε από την αρχή. Τα δωμάτια ξαναχτίστηκαν, περάσαμε 54 περσίδες, φυτέψαμε καλαμπόκια. Έπρεπε να 'ναι όλα έτοιμα, ώστε να μη δουν τα παιδιά το σπίτι σαν σκηνικό. Εκεί τρώγαμε, παίζαμε, κοιμόμασταν, χωρίς να σκεφτόμαστε το σενάριο. Μετά αρχίσαμε τα γυρίσματα με χρονολογική σειρά. Καθώς τα γυρίσματα εξελίσσονταν, τα παιδιά δεν ήξεραν πού θα πάει η ιστορία κι είχαν μεγάλη περιέργεια. Κάναμε τα πάντα να μοιάζουν με παιχνίδι.

Δουλεύετε εκτενώς και στο χώρο του ντοκιμαντέρ. Αλλάζει η προσέγγισή σας ανάλογα με το είδος;

Προσπαθούμε να κάνουμε ταινίες που θέ-

λουμε κι εμείς οι ίδιοι να απολαμβάνουμε, ανεξάρτητα απ' το είδος στο οποίο ανήκουν. Φυσικά, κάθε ταινία απαιτεί διαφορετική προσέγγιση, κάθε ιστορία πρέπει να ειπωθεί με το δικό της, μοναδικό τρόπο. Ωστόσο, προσπαθούμε να διασκεδάσουμε στο στάδιο της παραγωγής κάθε ταινίας, ανεξάρτητα με το αν γυρίζουμε ντοκιμαντέρ μαζί με άλλους σ' ένα μικρό διαμέρισμα, ή σ' ένα επαγγελματικό πλατώ, μαζί με 30 ανθρώπους για μια μεγαλεπίβολη ταινία φεξιών. Με το *Καληνύχτα μαμά* θέλαμε να κάνουμε με ταινία γεμάτη σωματικότητα, που θα επιβάλλεται στον θεατή. Μια ταινία που θα σε κάνει να ιδρώσεις και ν' ανατριχιάσεις, ίσως και να τσιρίζεις. Αλλά όταν τελειώσει το τρενάκι του τρόμου, ελπίζουμε πως θα υπάρχει κάτι να σκεφτεί κανείς. Ελπίζουμε πως η ουσία της ταινίας θα μείνει ως επίγευση στους θεατές και πολύ μετά τους τίτλους τέλους.

ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΠΕΔΡΟ

Η δεύτερη μεγάλου μήκους του Κάρλος Βερμούτ είναι δίχως αμφιβολία μια από τις καλύτερες ευρωπαϊκές ταινίες της χρονιάς. Και δεν είμαστε οι μόνοι που το πιστεύουμε: ο **Πέδρο Αλμοδόβαρ**, που είδε την ταινία, έγραψε το παρακάτω γεμάτο ενθουσιασμό κείμενο...

«Είχα την ίδια αίσθηση ξανά στο παρελθόν με τον Βικτόρ Ερίθε και τον Ιβάν Θουλουέτα, και τώρα με τον Κάρλος Βερμούτ και το *Magical Girl* του. Καθένας τους έκανε μια δεύτερη ταινία (το *El Sur* ο Ερίθε και το *Arrebato* ο Θουλουέτα), που είναι αληθινό αριστούργημα. Οι δύο πρώτες είναι ταινίες που γίνονται καλύτερες με την πάροδο των χρόνων. Καθώς οι ώρες και οι μέρες περνούν, το ίδιο συμβαίνει και μ' αυτή του Βερμούτ.

Υπάρχουν πολλά που μπορείς να πεις για

το *Magical Girl*, κι αυτό είναι μόνο ένα μικρό σημείωμα. Ο Βερμούτ κατέχει απόλυτα την ασυνήθιστη τέχνη της αφαιρέσης: οι χαρακτήρες και οι ιστορίες τους εξελίσσονται ταυτόχρονα, καταλήγοντας σε μια αφήγηση γεμάτη ανατροπές, που δίνει την εντύπωση μιας γραμμικής ιστορίας, όταν είναι στην πραγματικότητα το ακριβώς αντίθετο.

Είναι επίσης ένας ιδιοφυής σκηνοθέτης ηθοποιών, κι όλοι τους στην ταινία είναι εξαιρετικοί – με μια ιδιαίτερη μνεία στην Μπάρμπαρα Λένι. Ως σεναριογράφος ο Βερμούτ σε εκπλήσσει σε κάθε σκηνή με βαθιές κι απροσδόκητες ανατροπές. Στο τελευταίο μέρος της ταινίας σε αφήνει να πιστεύεις πως τίποτα δεν μπορεί να βγει από το καπέλο του πια. Στην πραγματικότητα, είκοσι λεπτά πριν το τέλος της ταινίας, ένιωθα ότι η ιστορία έφτανε σε αδιέξοδο πως ήταν αδύνατον να συναγωνιστεί ότι είχε προηγηθεί. Κι όμως, πετυχαίνει ιδιοφυώς. Κατορθώνει να σε εκπλήξει ξανά κι ακόμη περισσότερο να ολοκληρώσει, κάτι που είναι ακόμη πιο δύσκολο.

MAGICAL GIRL

Κάρλος Βερμούτ

Αναφέρομαι στο τελευταίο αφηγηματικό κομμάτι που φωτίζεται από τον Πέπε Σακριστάν: στην τρίτη πράξη, στην οποία ο Ισπανός ηθοποιός δίνει την καλύτερη ερμηνεία της καριέρας του. Ειλικρινά ελπίζω ότι το

κοινό θα δικαιώσει το *Magical Girl*, το οποίο για μένα είναι η μεγάλη αποκάλυψη του ισπανικού σινεμά αυτού του αιώνα.»

επιλογή-μετάφραση:
Γιώργος Κρασσακόπουλος

1

2

3

4

5

6

Από τη Μαυριτανία ως την Αργεντινή, από την Ευρώπη ως την Τεχεράνη και σ' όλο τον κόσμο, οι κινηματογραφιστές αντλούν έμπνευση από τη ζωή και μεταμορφώνουν καθημερινές ιστορίες.

1 Κριστόφ Ονορέ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

- Οι *Μεταμορφώσεις* του Οβιδίου είναι ένα λατινικό έπος 15 βιβλίων, που περιέχουν πάνω από 250 μύθους. Ο Κριστόφ Ονορέ τελικά επέλεξε περίπου 20 ιστορίες για την ταινία του, κι εστίασε στη διαμάχη των ανθρώπων με τους θεούς.
- «Ήταν σημαντικό για μένα να μην κινηματογραφήσω τις *Μεταμορφώσεις* σαν ένα στοιχείο πολιτισμικού αγαθού, ή σαν ένα βιβλίο με παλιές εικόνες που είναι αποκομμένο από τη σύγχρονη πραγματικότητα. Δεν μ' ενδιέφερε να κάνω μια έξυπνη αναπαράσταση.» Κριστόφ Ονορέ
- «Η ταινία θα μπορούσε να είναι η ανταπόδοση για όσα ο σύγχρονος κόσμος οφείλει στην Ελλάδα. Μας έχουν δώσει τόσα πολλά. Η Ελλάδα δεν χρωστάει, ο σύγχρονος κόσμος είναι που χρωστά στην Ελλάδα και στους θεούς της. Η ιδέα που είχα ήταν να αναστρέψω τις πιέσεις του οικονομικού συστήματος, στο όνομα της ιστορίας και των μύθων. Γι' αυτό ήθελα να μιλήσω για την ελληνική κληρονομιά στη σύγχρονη Γαλλία: προερχόμαστε από την Ελλάδα πολύ περισσότερο απ' ό,τι από την Αμερική. Πρέπει (οφείλουμε!) να επιβάλλουμε την αναγέννηση του παγανισμού!» Κριστόφ Ονορέ

2 Διέγο Λέρμαν

ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

- Μια ευαίσθητη σπουδή για την ενδο-οικογενειακή βία, μέσα από τα μάτια ενός μικρού παιδιού.
- Ο σκηνοθέτης εμπνεύστηκε το θέμα από ένα περιστατικό που συνέβη πολύ κοντά στο γραφείο του, όταν ένας άνδρας πυροβόλησε εν ψυχρώ την πρώην σύζυγό του ενώ εκείνη ήταν με τα παιδιά τους.
- Η έρευνα για την ταινία διάρκεσε τρία χρόνια, κατά τα οποία ο σκηνοθέτης πήρε συνεντεύξεις από πολλές κακοποιημένες γυναίκες που ζουν σε άσυλα. Ορισμένες από αυτές εμφανίζονται ως τρόφιμοι του ασύλου της ταινίας και σε άλλους μικρότερους ρόλους.
- «Συχνά έχω την αίσθηση ότι γινόμαστε μάρτυρες μιας πραγματικής καθημερινής γενοκτονίας σε ό,τι αφορά αυτές τις γυναίκες, με τόσα πολλά περιστατικά βίας που σημειώνονται.» Διέγο Λέρμαν

3 Αμπντεραμάν Σισακό

ΤΙΜΠΟΥΚΤΟΥ

- Ο σκηνοθέτης είπε ότι εμπνεύστηκε την ταινία όταν διάβασε για ένα νέο ζευγάρι από το Μάλι που λιθοβολήθηκε μέχρι θανάτου επειδή είχαν δύο παιδιά εκτός γάμου.
- Είναι η πρώτη φορά που η Μαυριτανία στέλνει συμμετοχή για το Όσκαρ καλύτερης ξενόγλωσσης ταινίας στα βραβεία της Ακαδημίας. Η ταινία κέρδισε το βραβείο της Οικουμενικής Επιτροπής και το βραβείο «Φρανσουά Σαλαί» στο Φεστιβάλ των Καννών.
- Μετά την πρεμιέρα στις Κάννες, η ταινία προβλήθηκε σε 18 διαφορετικά Φεστιβάλ ανά τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων των Φεστιβάλ του Κάρλοβι Βάρι, του Τορόντο, του Ρίο ντε Τζανέιρο, της Νέας Υόρκης, κ.ά.

- «Από την Ναζιστική Γερμανία μέχρι την Ρουάντα της δεκαετίας του '90, η ιστορία μάς έχει αποδείξει ότι οι γείτονές μας πολύ συχνά γίνονται οι δήμιοι μας.» Αμπντεραμάν Σισακό

4 Κρίστιαν Πέτσολντ

PHOENIX

- Το σενάριο του *Phoenix* γράφτηκε σε συνεργασία με τον σκηνοθέτη Χαρούν Φαρόκι, που έγινε παγκοσμίως γνωστός για τα πειραματικά ντοκιμαντέρ του και έφυγε από τη ζωή τον περασμένο Ιούλιο.
- Ο Κρίστιαν Πέτσολντ ήταν ένας από τους τρεις θεμελιωτές της λεγόμενης «Σχολής του Βερολίνου», που αναδύθηκε λίγο μετά την επανένωση της Γερμανίας – μαζί με τον Τόμας Άρολαν και την Άνγκελα Σάνελεκ.
- Αποφάσισε να σπουδάσει πρώτα γερμανική λογοτεχνία, και ν' αφήσει τον κινηματογράφο για τη ζωή μετά το πτυχίο.
- Πρόκειται για την πέμπτη κατά σειρά συνεργασία του με την τακτική πρωταγωνίστριά του, Νίνα Χος, μετά τα *Wolfsburg* (2003), *Yella* (2007), *Jerichow* (2010) και την πολυβραβευμένη *Μπάρμπαρα* (2012).

5 Ραχσάν Μπανιετεμάντ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ

- Ένα συναρπαστικό μωσαϊκό ιστοριών που καθρεφτίζουν τη σύγχρονη ανθρώπινη πραγματικότητα στην Τεχεράνη.
- Η σκηνοθέτρια είναι μια από τις πιο αναγνωρισμένες και πολυβραβευμένες δημιουργούς του Ιράν, με διεθνή φεστιβαλική παρουσία και διακρίσεις. Στις *Ιστορίες επιστρέφει* – με φόντο το σήμερα – σε χαρακτήρες των προηγούμενων ταινιών της, οι οποίοι, όπως σημειώνει χαρακτηριστικά, «πάντα ζουν μέσα της».
- Η ταινία απέσπασε βραβείο σεναρίου στο Φεστιβάλ Βενετίας.
- «Η ταινία είναι μια καταγραφή του πεπρωμένου των ανθρώπων και των κοινωνικών συνθηκών στις οποίες ζουν τα τελευταία τριάντα χρόνια.» Ραχσάν Μπανιετεμάντ

6 Ζαν-Πιερ & Λυκ Νταρντέν

ΔΥΟ ΜΕΡΕΣ, ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ

- Η ιδέα προέκυψε από ένα αληθινό γεγονός που συνέβη πριν 12 χρόνια σ' ένα εργοστάσιο στην Γαλλία, όταν ένας υπάλληλος απολύθηκε για να πάρουν μόνους οι υπόλοιποι συνάδελφοί του.
- Οι αδελφοί Νταρντέν πρωτογνώρισαν την πρωταγωνίστρια, Μαριόν Κοτιγιάρ στα γυρίσματα της ταινίας του Ζακ Οντιάρ *Σώμα με σώμα* και αποφάσισαν αμέσως ότι θέλουν να δουλέψουν μαζί της.
- Η ταινία γυρίστηκε στην πόλη Σεραίνζ, όπου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν οι σκηνοθέτες.
- Πρόκειται για την έκτη ταινία των αδελφών Νταρντέν που συμμετείχε στο Επίσημο Διαγωνιστικό Τμήμα του Φεστιβάλ των Καννών, αλλά είναι η πρώτη φορά που ταινία τους φεύγει από τις Κάννες χωρίς να βραβευτεί από την επιτροπή.
- Η ταινία είναι η επίσημη πρόταση του Βελγίου στην κατηγορία για τα ξενόγλωσσα Όσκαρ στην 87η διοργάνωση.

trivia

Τζόελ Ποτράικους
Ο ΓΥΠΑΣ

Το να «μένεις αληθινός» είναι το μότο σου όταν κάνεις μια ταινία; Ποιο είναι το βασικό σου κίνητρο όταν κάνεις μια νέα δουλειά;

Θα έλεγα ότι αυτό είναι ένα καλό μότο. Ακόμα και όταν δεν το εννοώ απολύτως κυριολεκτικά. Θέλω οι ταινίες μου να έχουν την αίσθηση του αληθινού αλλά και του

σχεδόν τετριμμένου μερικές φορές. Έτσι όταν συμπεριλαμβάνω κάτι σουρεαλιστικό ή βίαιο, το αποτέλεσμα είναι πολύ πιο ισχυρό. Για παράδειγμα, ταινίες όπως οι *Τρανσφόρμερ* δεν έχουν κάποιο σημαντικό ειδικό βάρος, αφού νιώθεις πως είναι τεχνικές από την αρχή. Τίποτα δεν παραμένει αληθινό.

Ο ΣΛΑΚΕΡ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΧΙΛΙΕΤΙΑΣ

Συνέντευξη στον **Θάνο Σταυρόπουλο**

Σ' έναν κόσμο γεμάτο αρπακτικά κάθε λογής, το όρνεο του τίτλου είναι ένας σωστός αντιήρωας, μηδενιστής και υλιστής, που βγάζει χρήματα με τις πιο ταπεινές κομπίνες, υψώνει τον τόνο της φωνής του κατά παντός υπευθύνου και βαδίζει προς την τρέλα – φορώντας το γάντι του Ψαλιδοχέρη.

Μίλησε μας λίγο για τη «χημεία» μεταξύ σας στην εταιρεία παραγωγής Sob Noise Movies, και ειδικά για τον ηθοποιό σου Τζόσουα Μπερτζ.

Με τον Τζόσουα έχουμε κάνει τρεις ταινίες μέχρι στιγμής, συχνά ωστόσο βρισκόμαστε και κινηματογραφούμε μαζί. Έτσι καταφέραμε να αναπτύξουμε αρκετά γρήγορα τη δική μας γλώσσα. Καταλαβαίνουμε και οι δύο τι ακριβώς είναι αυτό που προσπαθούμε να πετύχουμε. Οι υπόλοιποι στην εταιρεία είμαστε φίλοι, οπότε σπάνια υπάρχουν διαπληκτισμοί ή εσωτερικές διαμάχες. Δουλεύουμε από κοινού για τα πάντα και συζητάμε συνεχώς. Νομίζω αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος για να βγει μια καλή ταινία. Δεν ξέρω πώς μπορούν να γίνουν αλλιώς τα πράγματα.

Η wikipedia γράφει ότι το *Ape*, η προηγούμενη ταινία σου, είναι άξια αναφοράς γιατί επανεκκίνησε την αμερικανική

σλάκερ σκηνή της δεκαετίας του '90 και παρέμεινε κοντά στο αισθητικό ύφος και στη γλώσσα της. Συμφωνείς εσύ με αυτό; Είναι ο *Γύπας* η επιβεβαίωση της δήλωσης αυτής;

Οι κριτικοί άρχισαν πολύ γρήγορα να χαρακτηρίζουν το *Ape* σαν το νέο κύμα του σλάκερ κινηματογράφου. Εγώ δεν το είδα ποτέ έτσι, γιατί ένα μεγάλο μέρος της ταινίας ήταν αυτοβιογραφικό. Δεν είδα ποτέ τον εαυτό μου ως «σλάκερ» και γι' αυτό δεν κατάφερα να δω έτσι τον Τρέβερ (σ.σ. τον ήρωα του *Ape*) μ' αυτό τον τρόπο. Βλέποντάς το όμως ξανά τώρα μαζί με τον *Γύπα*, ναι, τώρα το καταλαβαίνω. Αυτοί οι τύποι θέλουν πολλά κάνοντας πολύ λίγα. Είμαι και 'γώ κάπως έτσι τελικά και, ναι, υποθέτω ότι είμαι ένα είδος σλάκερ. Παρ' όλα αυτά, όμως, προτιμώ το «αντι-mumblecore». Θεωρώ ότι αυτές οι ταινίες κινούνται ενάντια σε κάτι και πολεμούν για κάποιο μικρό σκοπό.

ΤΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η πιο φιλόδοξη και, σύμφωνα με τον ίδιο, προσωπική ταινία του τουρκικής καταγωγής Γερμανού σκηνοθέτη μιλά δίχως περιστροφές για τη Γενοκτονία των Αρμενίων και αφηγείται μια συγκλονιστική ιστορία ενός βωβού Οδυσσέα ο οποίος δεν έχει πια πατρίδα να επιστρέψει.

Συνέντευξη στον **Γιώργο Κρασσακόπουλο**

Πόσα χρόνια πριν τη ταινία *The Cut* υπήρχε η σκέψη για ένα έργο πάνω στην ιστορία της Γενοκτονίας των Αρμενίων;

Ξεκίνησα να το σκέφτομαι πριν από 7 χρόνια. Αποφάσισα να μιλήσω γι αυτό το κομμάτι της Ιστορίας, αλλά δεν ήξερα από ποια οπτική γωνία θα το δω, ποιο θα ήταν το στόρι που θα αποτελούσε τον οδηγό μου. Πέντε χρόνια αργότερα, ήρθε στο μυαλό μου. Στην αρχή σκεφτόμουν να κάνω ένα φιλμ για την ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ της Τουρκίας και της Ελλάδας το 1922. Όμως όταν είδα το *America* του Καζάν αντιλήφθηκα ότι στην ουσία λέει την ίδια ιστορία με αυτή που είχα στο μυαλό μου κι έτσι αποφάσισα να αλλάξω την εθνικότητα του ήρωα, από Έλληνα σε Αρμένιο και το χρόνο, από το 1922 στα 1915

Αναφέρεστε συχνά στις επιρροές, από τον Καζάν, μέχρι τον Λέονε και τον Τέρενς Μαλικ. Τι είναι αυτό που κάνει την ταινία, μια ταινία του Φατιχ Ακίν;

Είναι μια βαθιά προσωπική ταινία. Μέσα από τις ταινίες μου, μπορείς με κάποιο τρόπο να δεις τον τρόπο που εγώ βλέπω την Τουρκία. Στην αρχή η σχέση μου μαζί της δεν ήταν τόσο βαθιά, στο *Μαζί*, ποτέ η Τουρκία ήταν για μένα ένα δωμάτιο ξενοδοχείου και η περιοχή του Ταξίμ. Στην *άκρη του ουρανού* ανακάλυψα περισσότερα για τη χώρα και την πολιτική της κατάσταση, τους πολιτικούς πρόσφυγες, τα ριζοσπαστικά κινήματα κι απέκτησα μια διαφορετική ματιά. Και τώρα αντιλήφθηκα ότι πολλά από τα προβλήματα της χώρας σήμερα έχουν να κάνουν με εκείνη την περίοδο, με το 1915, με τη γενοκτονία των Αρμενίων και με το γεγονός ότι είναι κάτι που για τόσα χρόνια έχουν αποκρύψει, δεν το έχουν σκεφτεί και αναλύσει όσο θα έπρεπε. Οπότε, αυτές οι τρεις ταινίες είναι η μένα μια πιο βαθιά γνωριμία με την Τουρκία. Υπάρχει μια μερίδα του πληθυσμού που κάθε χρόνο στις 24 Απριλίου συναντιέται στην πλατεία Ταξίμ για να τιμήσει την ημέρα και να αναγνωρίσει την ενοχή. Υπάρχει ένα κίνημα πολιτών που μεγαλώνει και του οποίου είμαι κομμάτι.

Στο σενάριο συνεργαστήκατε με τον Μαρντίκ Μαρτίν, τον αρμενικής καταγωγής σεναριογράφο που έχει δουλέψει και με τον Σκορσέζε. Τι θα λέγατε ότι έφερε στην ταινία;

Του ζήτησα να με βοηθήσει στους διαλόγους γιατί ήθελα έναν αγγλόφωνο σεναριογράφο και ήθελα κάποιον που να έχει την αίσθηση

THE CUT

Φατιχ Ακίν

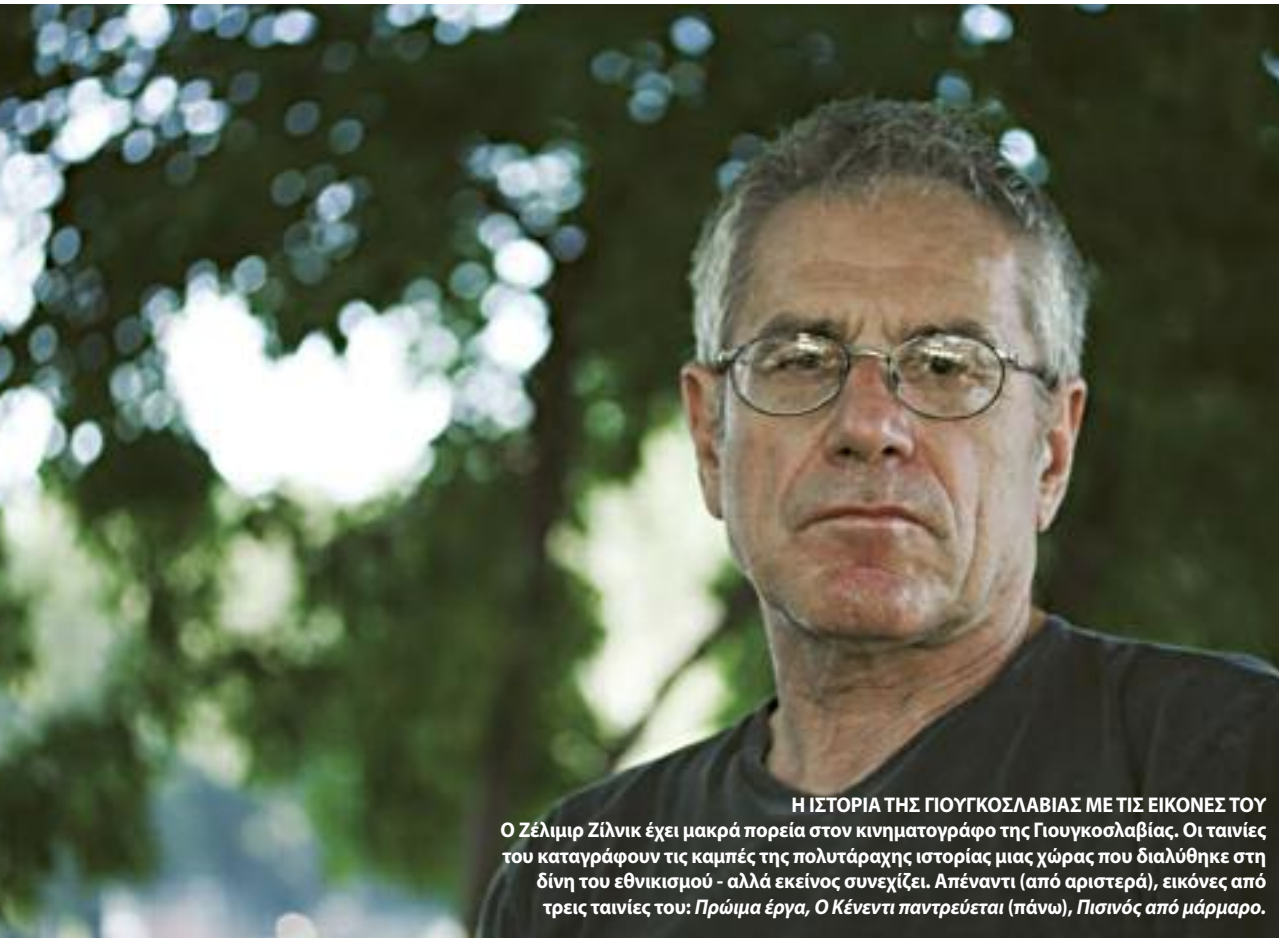
των αγγλικών από την πλευρά της Ανατολής. Πώς θ' ακούγονταν αυτά τα αγγλικά, πώς θα έμοιαζαν; Είπα λοιπόν κάποιον που να έχει την πείρα και να ξέρει την περιοχή. Ήξερα ότι ο Μάρντικ ήταν γεννημένος στο Ιράν, αλλά δεν ήξερα ότι ήταν Αρμένιος. Η συμμετοχή του στο σενάριο έκανε την ταινία πιο γραμμική. Ήταν από την αρχή βεβαίως, αλλά είχε χιλιάδες ιδέες ακόμη. Το σενάριο ήταν πολύ πιο μεγάλο σε διάρκεια, πιο σύνθετο, λιγότερο εστιασμένο. Κι εκείνος με βοήθησε να βρω την ουσία αυτών που ήθελα να πω, να εστιάσω στα σημαντικότερα πράγματα. Βοήθησε να πάρει φόρμα.

Το φιλμ έχει ήδη κάνει τις πρώτες του προβολές. Οι αντιδράσεις όσων το είδαν θα λέγατε πως ήταν αυτές που περιμένατε;

Μόνο λίγοι Τούρκοι έχουν δει την ταινία προς το παρόν και είναι καλλιτέχνες, η δημοσιογράφοι – τους άρεσε πολύ. Αυτό, όμως, που με συγκίνησε αληθινά είναι πόσο πολύ οι Αρμένιοι σε όλο τον κόσμο αγάπησαν την ταινία. Από την άλλη πλευρά, ο δυτικός Τύπος ήταν πολύ αυστηρός με το φιλμ. Για να ακριβολογώ, ο δυτικός Τύπος τη γάμησε την ταινία μου. Την γάμησαν τόσο πολύ που δεν το πίστευα. Υπήρχαν μερικές αληθινά κακές κριτικές, ξεκινώντας από την αισθητική πλευρά και καταλήγοντας στην πολιτική πλευρά του φιλμ. Και μπορούμε να κουβεντιάσουμε για την αισθητική της ταινίας, αλλά δεν δέχομαι ότι μπορεί κάποιος να κριτικάρει την πολιτική της πλευρά. Μόνο αν δεν ξέρεις την Ιστορία μπορείς να πεις ότι αυτή δεν είναι μια πολιτική ταινία.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝΤΑΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ

Συνέντευξη στον Δημήτρη Κερκινό

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ
Ο Ζέλιμιρ Ζίλνικ έχει μακρά πορεία στον κινηματογράφο της Γιουγκοσλαβίας. Οι ταινίες του καταγράφουν τις καμπές της πολυτάραχης ιστορίας μιας χώρας που διαλύθηκε στη δίνη του εθνικισμού - αλλά εκείνος συνεχίζει. Απέναντι (από αριστερά), εικόνες από τρεις ταινίες του: *Πρώιμα έργα*, *Ο Κένεντι παντρεύεται* (πάνω), *Πισινόσ από μάρμαρο*.

Είναι ένας από τους πιο ενεργούς καλλιτεχνικά και πολιτικά σκηνοθέτες της Βαλκανικής. Είναι, επίσης, ένας από τους λίγους ανθρώπους στο χώρο που είδαν ν' αλλάζουν τόσο ραγδαία τα καλλιτεχνικά του μέσα, και η πολιτική πραγματικότητα στο περιβάλλον του. Ακαταπρόνοητος εδώ και τέσσερις δεκαετίες, μιλά με συνέπεια και λεπτομέρεια για την επικράτεια των ιδεών, αλλά και για την τέχνη τού να είσαι συγκεκριμένος.

Οι ταινίες σας συνδυάζουν το ντοκιμαντέρ με την μυθοπλασία. Θα θέλατε να μας περιγράψετε την κινηματογραφική σας μέθοδο;

Πολύ συχνά οι σκηνοθέτες εξηγούν το πώς οι ταινίες τους βασίστηκαν σε αληθινές ιστορίες που είχαν ακούσει ή σε γεγονότα που είχαν ερευνήσει. Εγώ αποφάσισα να κάνω τη διαδικασία αυτή πιο άμεση, πιο γρήγορη και πιο βιώσιμη οικονομικά: όταν μια ιστορία μου προκαλέσει το ενδιαφέρον, ψάχνω να βρω ταλαντούχα άτομα με προσωπική εμπειρία σε παρόμοιες καταστάσεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το τελικό προϊόν διαμορφώνεται ως ένα «κολάζ ζωής», χωρίς ίχνος θεατρικότητας.

Θέλετε να μας μεταφέρετε το κλίμα μέσα στο οποίο γεννήθηκε το νέο γιουγκοσλαβικό κύμα και τις συνθήκες που οδήγησαν στη μετέπειτα απόρριψή του και στη μετονομασία του σε «Μαύρο Κύμα»;

Τη δεκαετία του 1960 το γιουγκοσλαβικό πολιτικό και οικονομικό τοπίο ήταν αρκετά ανοικτό, υπήρχε μια αναπτυσσόμενη βιομηχανοποίηση και οι πολίτες μπορούσαν να ταξιδέψουν στο εξωτερικό. Ως αντίδραση στον σταλινισμό, το σύστημα είχε

δημιουργήσει την αυτοδιαχείριση των εργατών και την πολιτική των Αδεσμεύτων. Σε αντίθεση με τις χώρες του Σοβιετικού μπλοκ, η πολιτική για τον πολιτισμό δεν υπαγορεύτηκε από τον «σοσιαλιστικό ρεαλισμό». Οι σκηνοθέτες διέπονταν από ένα καθεστώς ελεύθερου επαγγελματία. Έτσι, γεννήθηκε τη δεκαετία του '60 ο κριτικός και καινοτόμος «νέος γιουγκοσλαβικός κινηματογράφος». Παρ' όλα αυτά, μέχρι το τέλος της δεκαετίας –μετά την κατάληψη της Τσεχοσλοβακίας από τις δυνάμεις του Συμφώνου της Βαρσοβίας, το καλοκαίρι του 1968– το μοντέλο του κρατικού σοσιαλισμού άρχισε να καταρρέει σ' όλο τον κόσμο. Σ' αυτό το σημείο, είχαμε κι εμείς παρεμβάσεις από την κρατική διοίκηση, δημόσιες συκοφαντικές δυσφημίσεις και αποκλεισμούς, κάποια σχέδια ταινιών πάγωσαν και ο «νέος κινηματογράφος» μετονομάστηκε σε «μαύρο κινηματογράφος».

Υποθέτω πως θα είχατε ακούσει πολλά παράλογα πράγματα την εποχή εκείνη. Θυμάστε μήπως κάτι πολύ χαρακτηριστικό; Πράγματι, ήταν κωμικοτραγικό τότε να ακούς και να διαβάζεις κριτικές από πολλούς επιφανείς κριτικούς κινηματογράφου να

αποκηρύσσουν ξαφνικά τις πρότερες φιλοφρονήσεις τους σε επιτυχημένες ταινίες, οι οποίες, είχαν εν τω μεταξύ χαρακτηριστεί πολιτικά «μαύρες». Πέρυσι, μάλιστα, έγραψα ένα βιβλίο για τις «χαρακτηριστικές καταστάσεις» εκείνης της εποχής (πρόκειται για το *Εισαγωγή στο Παρελθόν [Introduction to Past]*, που έγραψα μαζί με τον φιλόσοφο Μπόρις Μπέρντεν).

Ως κινηματογραφιστής, πώς δουλεύετε με τους ερασιτέχνες ηθοποιούς και πόσο χώρο αφήνετε στους ήρωές σας στα γυρίσματα μιας ταινίας;

Ανοιχτός χώρος για τον πρωταγωνιστή υπάρχει στη διάρκεια της ανάπτυξης του σεναρίου και όσο κρατούν οι πρόβες. Οι ηθοποιοί συμμετέχουν συνδιαμορφώνοντας την αφήγηση, ιδιαίτερα όταν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ιστορίας – αν π.χ. χρειάζεται συγκεκριμένη αργκό που κάποιος την κατέχει (όπως έγινε, π.χ., με την αργκό των τραβεστί στον *Πισινόσ από μάρμαρο* ή με τις διαφορετικές διαλέκτους των Τσιγγάνων στην τριλογία του *Κένεντι*). Άλλες φορές πάλι, η ταινία παρέχει αρκετό χώρο για τον αυτοσχεδιασμό των ηθοποιών, όπως στο *Ο Τίτο μεταξύ των Σέρβων για δεύτερη φορά*.

Το ζήτημα των ιδεολογιών βρίσκεται στο επίκεντρο του έργου σας. Οι σχέσεις που δομείτε κινηματογραφικά συχνά ορίζονται από τις ιδεολογίες – των ανθρώπων μεταξύ τους, ή των ανθρώπων με τα καθεστώτα. Τι κάνετε ακριβώς;

Από τον καιρό που γυρίστηκαν οι παλιότερες ταινίες μου, τα ιδεολογικά μοντέλα που καθόριζαν την ταυτότητα κρατών έχουν αλλάξει: στη χώρα μου ζήσαμε επί χρόνια με κρατικό σοσιαλισμό, μετά όμως κυριάρχησε ο εθνικισμός και η εξάπλωση του μίσους ενθάρρυνε και δικαιολόγησε τους πολέμους που ακολούθησαν. Το αποτέλεσμα ήταν δύο εκατομμύρια πρόσφυγες και 250.000 νεκροί. Μια κατεστραμμένη οικονομία. Η ειρήνη επιβλήθηκε με τις νατοϊκές βόμβες. Στη συνέχεια, η κοινωνία οδηγήθηκε στη δημοκρατία και στον καπιταλισμό. Παρ' όλα αυτά, 15 χρόνια μετά, η αποκατάσταση των υποδομών και της ηθικής τάξης γίνεται με αργούς ρυθμούς. Παρατηρώ πως οι σύγχρονες ιδεολογίες που επικρατούν συνιστούν μια αντανάκλαση ψεμάτων που διαχέονται από τις νομενκλατούρες της εξουσίας. Οι ιδεολογίες αυτές είναι τα σκηνικά των ταινιών μου: τα θέματα κι οι χαρακτήρες μου αντιτίθενται ή χλευάζουν τα κυρίαρχα ψέματα. Οι

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΙ ΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΜΟΥ ΑΝΤΙΤΙΘΕΝΤΑΙ Ή ΧΛΕΥΑΖΟΥΝ ΤΑ ΚΥΡΙΑΡΧΑ ΨΕΜΑΤΑ. ΟΙ ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΝ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΕΣ

ταινίες μου που προκάλεσαν δημόσιες συζητήσεις είναι πολλές. Οι πιο πρόσφατες; *Μια γυναίκα – Ένας αιώνας* (2011), *Η παλιά σχολή του καπιταλισμού* (2009), *Η τριλογία του Κένεντι* (2003 - 2007), *Ευρώπη- Φρούριο* (2000), *Πισινός από μάρμαρο* (1995), κι αν ανατρέξουμε στο παρελθόν, τα *Πρώιμα έργα* ή η *Μαύρη ταινία...*

Μιλήστε μας για τις εμπειρίες σας από την περίοδο που ζήσατε στην Γερμανία.

Τη δεκαετία του 1970, η Γερμανία φιλοξένησε γύρω στο ένα εκατομμύριο εργάτες από τη Γιουγκοσλαβία. Οι αντιφάσεις που αντιμετώπισαν εκεί αποτέλεσαν την έμπνευση για επτά ντοκιμαντέρ και μια ταινία μεγάλου μήκους (*Παράδεισος. Μια ιμπεριαλιστική τραγικωμωδία*) που έκανα εκεί. Επίσης για μία θεατρική παραγωγή (*Gastarbeiter Oper*). Ήταν η περίοδος που μια ομάδα σκηνοθετών με μεγάλη επιρροή ήταν ενεργοί στο Μόναχο – συνάδελφοι όπως οι Κλούγκε, Φασμπίντερ, Χέρτζογκ, Ράιτς, Ζάιμπερμπεργκ και πολλοί άλλοι.

Η μετανάστευση συγκαταλέγεται στις θεματικές σας από τη δεκαετία του 1970. Στις μέρες μας είναι, ως πρόβλημα, περισ-

σότερο επίκαιρη από ποτέ. Εσείς πώς προσεγγίζετε το θέμα;

Υπάρχουν διαφορετικοί λόγοι για τη μετανάστευση. Τη δεκαετία του 1970 στην Ευρώπη, και περισσότερο στην Γερμανία, η οικονομία ευημερούσε και υπήρχε μεγάλη ζήτηση εργατών. Με τις δουλειές τους οι ξένοι εργάτες υποστήριζαν τις οικογένειες και τα νοικοκυριά που είχαν αφήσει πίσω τους στη Νότια Ευρώπη. Σήμερα, οι άνθρωποι δραπετεύουν από τους πολέμους στην Αφρική και τη Μέση Ανατολή, μερικοί απ' αυτούς μάλιστα δεν έχουν σκοπό να γυρίσουν ποτέ πίσω. Γι' αυτό το λόγο, οι εντάσεις είναι μεγαλύτερες, ο πόνος και τα θύματα μεταξύ των μεταναστών είναι τεράστια. Δεν θα υπάρξει καμιά λύση όσο η οικονομική και η πολιτική τάξη δεν καταφέρουν να εξισορροπιστούν με λογικό και ανθρώπινο τρόπο.

Τι σας παρακινεί να κάνετε τις ταινίες που γυρίζετε;

Οι άνθρωποι και η ζωή τριγύρω μου.

Πέρα από τα Πρώιμα έργα, υπήρξε άλλη ταινία σας που έκανε αίσθηση και συζητήθηκε πολύ στη χώρα σας; Πώς αντιμετωπίστηκε, π.χ., ο Πισινός από μάρμαρο;

Όπως ανέφερα και πρωτύτερα, κάποιες από τις πρόσφατες ταινίες μου ήταν το έναυσμα για δημόσιες διαμάχες στη Σερβία και σε άλλες χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας, προκαλώντας δράσεις ενάντια στην επανασυγγραφή και στις αναθεωρήσεις των ιστορικών γεγονότων (*Μια γυναίκα – Ένας αιώνας*), ενάντια στις εγκληματικές ιδιωτικοποιήσεις (*Η παλιά σχολή του καπιταλισμού*), κινήσεις υποστήριξης της χειραφέτησης των Ρομά πληθυσμών (η τριλογία του Κένεντι), κ.λπ. Ο *Πισινός από μάρμαρο* κινηματογραφήθηκε το φθινόπωρο του 1994, όταν μαίνονταν οι πόλεμοι στη Βοσνία και στην Κροατία, τη στιγμή που «ήρωες» με στολές και οπλισμένοι «επιχειρηματίες» παρήλαυναν στο Βελιγράδι. Η ταινία που είχε πρωταγωνιστές τραβεστί δεν ήταν απλά ένα χαστούκι στο πρόσωπο του κυρίαρχου mainstream, αλλά είχε επίσης συνέπεια να δεχτώ απειλητικά μηνύματα. Καταλάβαμε πόσο σημαντικό ήταν για την γκέι και τη λεσβιακή κοινότητα να δείξουμε το κουράγιο τους και την καρτερία τους, καταλάβαμε πόσο σημαντικό ήταν να εκφραστούν, ταυτόχρονα όμως, θέλαμε να κάνουμε μια δηκτική σάτιρα για τον πόλεμο και το αναλώσιμο αντρίλίκι. Η ταινία είχε μεγαλύτερη επιρροή και άγγιξε περισ-

σότερο το κοινό απ' ό,τι τα *Πρώιμα έργα*.

Στις ταινίες σας έχετε θίξει μια σειρά από σημαντικά ζητήματα: Για ποιο πράγμα είστε περισσότερο περήφανος έως σήμερα από τα έργα που έχετε παραδώσει;

Το 1985 (έξι χρόνια πριν από το ξέσπασμα του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία) έκανα τη μοναδική μου ταινία επιστημονικής φαντασίας: το σκηνικό ήταν το Βελιγράδι του έτους 2041, ακριβώς έναν αιώνα μετά την έναρξη του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Τα εδάφη της πρώην Γιουγκοσλαβίας κυριαρχούνταν από μια δικτατορία. Η πλοκή της ταινίας βασίζεται στην επανάσταση των καταπιεσμένων ανθρώπων, μια στάση ενάντια στην εδραιωμένη ανωμαλία. Ο τίτλος της ταινίας εκείνης είναι: *Όμορφες γυναίκες βολτάρουν στη πόλη*. Πολλοί διάσημοι ηθοποιοί είναι μέρος του καστ, ενώ τον δικτάτορα και τους υπασπιστές του τους ερμηνεύουν τρεις συνάδελφοι σκηνοθέτες – οι Λιούμπισα Ρίσιτιτς, ο Γκόραν Μάρκοβιτς και ο Τόμισλαβ Γκότοβατς. Η ταινία αυτή παίζεται ακόμα σε διαφορετικά κανάλια της τηλεόρασης σ' όλες τις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας, και κανείς δεν πιστεύει πως έγινε πριν από 30 χρόνια...

31.10
-09.11
2014

55th THESSALONIKI
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL

21ος ΓΥΡΟΣ

Ευρωπαίοι, Βαλκάνιοι, Έλληνες. Σε μια γεωγραφική περιοχή που επιχειρεί να αφήσει πίσω το παρελθόν της για να ανοιχτεί στον μεγάλο κόσμο, ο κινηματογράφος ήταν, είναι και θα συνεχίσει να είναι ο καθρέφτης της αυτογνωσίας μας. Τρεις ταινίες της τελευταίας εσοδείας κοιτάζουν με ευθύτητα τα τραύματα στις διάφορες περιοχές της κοινής γειτονιάς. Από τον Δημήτρη Κερκινό.

Το τελευταίο δράμα της γιουγκοσλαβικής διάλυσης, το επεισόδιο του Κοσόβου, άφησε ανοιχτά εθνικιστικά μίσση και μια τεράστια ανθρωπιστική καταστροφή. Οι μαζικοί βιασμοί γυναικών από Σέρβους στρατιώτες δεν συζητούνται ανοιχτά. Μια ταινία, όμως, τολμά.

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΥ

ΤΡΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΑ ΚΑΙ ΕΝΑΣ ΑΠΑΓΧΟΝΙΣΜΟΣ

Ισαΐ Τσόσια

Η ιστορία θα μπορούσε να εκτυλίσσεται σε πολλά διαφορετικά μέρη στον κόσμο. Στην παράδοση του Κοσόβου, μια γυναίκα θύμα βιασμού αντιμετωπίζεται ως «τελειωμένη», ντροπιασμένη. Η ανδροκρατούμενη οπτική των βαλκανικών πληθυσμών, μάλιστα, που νομίζουν πως είναι πιο σημαντικό να κρύβουν την «ντροπή» απ' το

να βοηθήσουν τα θύματα, είναι μια οπτική κοινωνικής καθυστέρησης. Αυτή την οπτική η ταινία μου επιχειρεί να την αλλάξει.

Μπορεί μια ταινία να το καταφέρει;

Η επιρροή της ως τώρα αποδεικνύει ότι «ναι, μπορεί». Ελπίζουμε πως αυτό είναι ένα

πρώτο βήμα για την ευαισθητοποίηση κοινωνιών όπου η μάτσο κουλτούρα κυριαρχεί και όπου οι «άνδρες» αποφασίζουν ακόμη για τη μοίρα των πάντων.

Τι είδους δυσκολίες συναντήσατε;

Πολλές, λόγω του «απαγορευμένου» θέματος, λόγω του ότι οι ηθοποιοί είχαν να κά-

νουν με ψυχολογικά ερμητικούς χαρακτήρες, λόγω του ότι μ' αυτό το είδος βρίσκεσαι πάντα στα πρόθυρα της παθητικότητας, λόγω του ότι το περιεχόμενο είναι ευαίσθητο. Είναι πολύ πιο δύσκολο να γυρίζεις αυτό το φιλμ στα Βαλκάνια, λόγω της νοοτροπίας των πληθυσμών τους. Και πώς άραγε να ισορροπήσεις το χιούμορ, αλλά ταυτόχρονα και την απόγνωση; Δύσκολα τηρείται η ισορροπία ανάμεσα σ' αυτά τα αντικρουόμενα συναισθήματα.

Η ταινία προβλήθηκε στην περιοχή όπου γυρίστηκε;

Η ταινία προβλήθηκε στην Πρίστινα, με πολύ θετική ανταπόκριση, ειδικά από τις γυναίκες που ένωσαν προστασία και τιμή με το χειρισμό του θέματος. Σαν να έβγαιναν από μια μακρά περίοδο έκλειψης. Βίωσαν και τη θλίψη, κάτι που με συγκίνησε επίσης. Ένωσα σαν συνήγορος της τιμής τους.

Έχετε κάποιο καινούριο προσχέδιο ταινίας κατά νου;

Ναι, έχω μια ξεκάθαρη, αλλά θολή ιδέα: κάτι για το τράφικινγκ, τη μετανάστευση και τη λατρεία των γυναικών. Όλα σ' ένα. Το τράφικινγκ ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης, τη μετανάστευση ως αιτία δράματος παρεξηγήσεων, και τη λατρεία μιας όμορφης γυναίκας που ζει μόνη – της οποίας η ηθική θα βρεθεί σε κίνδυνο.

ΧΕΙΜΕΡΙΑ ΝΑΡΚΗ

Νούρι Μπιλγκέ Τζεϊλάν

ΕΝΑΣ ΠΑΛΙΟΣ ΦΙΛΟΣ

✦ Στην τελευταία του ταινία, ο Τζεϊλάν επιχειρεί μια τσεχοφική προσέγγιση σ' έναν προβληματικό γάμο, αντλώντας έμπνευση από τις *Τρεις αδελφές*. Μελετά την ανθρωπινή φύση, αναμοχλεύει φιλοσοφικά και ηθικά ζητήματα και διερευνά σε βάθος τη σύγχρονη τουρκική κοινωνία.

✦ Το Φεστιβάλ έχει παρουσιάσει συστηματικά το έργο του Τζεϊλάν. Το 2006 διοργανώθηκε αναδρομικό αφιέρωμα και πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία η

παγκόσμια πρεμιέρα της έκθεσης, *Πανοραμική Τουρκία: ο κόσμος του Νούρι Μπιλγκέ Τζεϊλάν*, στο Μπεζεστένι.

✦ Η *Χειμερία νάρκη* τιμήθηκε με τον Χρυσό Φοίνικα και το βραβείο FIPRESCI στο περσινό φεστιβάλ των Καννών.

✦ «Μου αρέσουν πολύ οι σκηνές με διάλογο και, συμπτωματικά, υπήρχαν πολλοί διάλογοι στο ντεμπούτο μου, το *Χωριό*. Ωστόσο, επειδή δεν ηχογραφούμε τον ήχο ζωντανά, είχαμε διάφορα προβλήματα κι

έκτοτε φοβάμαι λίγο τους διαλόγους. Ωστόσο, μου αρέσει πολύ και το θέατρο. Αυτό το είδος των διαλόγων που δοκιμάζω εδώ χρησιμοποιείται ευρέως στο θέατρο και στη λογοτεχνία, αλλά είναι επικίνδυνο στο σινεμά γιατί μπορεί να μη δουλέψει. Στις πρώτες ταινίες μου χρησιμοποιώ πολλά νατουραλιστικά στοιχεία, αλλά γρήγορα συνειδητοποίησα πως το ίδιο γίνεται ακόμα και στις τηλεοπτικές διαφημίσεις, όπου ακούγεται η γλώσσα του δρόμου.

Έτσι στράφηκα σε πιο "λογοτεχνίζον" ύφος, για να δω αν ο Σαίξπηρ ή ο Ντοστογιέφσκι μπορούν να δουλέψουν στο πανί. [...] Όσο για το αν στην ταινία υπάρχει αναφορά στη σύγχρονη Τουρκία; Όχι. Δεν πιστεύω πως ένας σκηνοθέτης πρέπει ν' αγκιστρώνεται από συγκεκριμένα γεγονότα, αλλά πρέπει να μιλά γι' αυτά τα θέματα σε γενικότερο επίπεδο. Όλα μπορούν να εξηγηθούν εξετάζοντας την ανθρώπινη ψυχή.»
Νούρι Μπιλγκέ Τζεϊλάν

ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Μια ταινία σε γκριζους τόνους για τις ακρότητες της καθημερινής ζωής στη Ρουμανία του Τσαουσέσκου. Ο σκηνοθέτης έκανε μεγάλη προσπάθεια να είναι απόμακρος, ψυχρός και δίκαιος στη ματιά του. Γιατί; «Διότι κάθε που σκαλίζουμε το παρελθόν, νιώθουμε σε κάθε περίπτωση μια νοσταλγία».

Η ταινία σας περιγράφει ένα κοινωνικό σύστημα όπου η φιλοδοξία και η αριστεία αγνοούνται παντελώς. Πόσα έχουν αλλάξει στη Ρουμανία από την εποχή του κομμουνιστικού καθεστώτος Τσαουσέσκου;

Ακόμη δεν εκτιμάται η αριστεία. Όταν αντιμετωπίζεις ένα σύστημα που στηρίζεται στις φιλίες και στις «διασυνδέσεις», ένα άνθρωπος που είναι ικανός στον τομέα του δεν έχει την εγγύηση πως θα πετύχει. Ωστόσο, αυτό είναι οικουμενικό πρόβλημα. Εκείνο που άλλαξε δραματικά στη χώρα μετά το 1989 είναι ο τρόπος με τον οποίο οι άνθρωποι συνδέονται με το χρήμα. Η αξία κάποιου πράγματος εκτιμάται μόνο αν έχει μια στέρεη υλική βάση. Ακόμα και η έννοια της φιλίας έχει αλλάξει, και στηρίζεται στο εισόδημα και στο κοινωνικό στάτους – σπίτια, αμάξια, γιωτ..., αυτά φέρνουν κοντά τους ανθρώπους ή τους απομακρύνουν.

Στην ταινία σας χρησιμοποιείτε ασπρόμαυρη φωτογραφία. Γιατί;

Νομίζω πως το ασπρόμαυρο υπογραμμίζει την αίσθηση του «γκρίζου», μια αίσθηση που μπορώ να ανακαλέσω εύκολα από εκείνα τα

χρόνια. Επίσης, νομίζω πως βοηθά την ανάδυση μιας «άλλης πραγματικότητας». Η ταινία θα μπορούσε να ξεκινά σαν παραμύθι, με το «για φορά κι έναν καιρό». Αντιστοίχως, προκειμένου να αποδώσω την εντύπωση πως «ανασκευάζω» μια ιστορική περίοδο, όλα αναπτύσσονται γύρω από ηθοποιούς που ανεβοκατεβαίνουν σε μια «σκηνή». Χρησιμοποίησα πολλά στατικά πλάνα που διακόπτουν τη δράση (σαν να είναι η οπτική γωνία του κοινού ενός θεάτρου), όπως και πολύ διάλογο.

Οι χαρακτήρες σας ξεχειλίζουν ανθρωπιά. Μήπως είναι υπερβολή, προκειμένου για χαρακτήρες προσώπων που έζησαν δύσκολα σε ένα αυταρχικό καθεστώς;

Πιστεύω πως κάθε ιστορία αντλεί υλικό από τους χαρακτήρες της. Ασφαλώς, ως αριστοτελικός, υποστηρίζω ότι η ιστορία πρέπει να κινείται στα όρια του πιστευτού και του αναγκαίου. Γι' αυτό πιστεύω ότι όσο πιο ζεστοί και πιστευτοί είναι οι χαρακτήρες, τόσο πιο εύκολα θα βρουν η ιστορία και το μήνυμά μου το κοινό τους. Οι χαρακτήρες γίνονται οικουμενικοί και δυνατοί όταν υπερβαίνουμε τα όρια του τόπου και του χρόνου. Η

ΟΠΕΡ ΕΔΕΙ ΔΕΙΞΑΙ

Αντρέι Γκρουσνίτσκι

ελληνική τραγωδία είναι δυνατή και άντεξε στο χρόνο μέσα από τους χαρακτήρες της, που είναι αρχετυπικοί και δίνουν πανανθρώπινο μήνυμα στην ιστορία. Όσο για μένα, προσπαθώ να φτάσω το κοινό μου όσο το δυνατόν περισσότερο με τη βοήθεια της ανθρώπινης διάστασης των χαρακτήρων μου.

Στην ταινία σας δεν αποτυπώνετε μόνο το φυσικό σκηνικό στα μέσα της δεκαετίας του '80, αλλά και το πνεύμα της εποχής. Πώς είναι να επιστρέψεις;

Περίεργο, αλλά και νοσταλγικό. Ωστόσο, εντυπωσιάστηκα με το πόσο γρήγορα ξεχά-

σαμε και πόσο γρήγορα ο χρόνος θολώνει το παρελθόν. Όμως, το σενάριο είναι συλλογική δουλειά – όλοι σχεδόν οι συνεργάτες και φίλοι μου συνέβαλλαν σ' αυτό με τις αναμνήσεις του. Καθώς μιλούσαμε, συνειδητοποιούσα πόσο διαφορετικά θυμόταν ο καθένας από εμάς το παρελθόν, αν και πέρασαν 30 χρόνια. Τώρα βλέπω αυτό το σύμπαν σαν ένα μεγάλο παζλ – με παιχνίδια μπριτζ, δωράκια απ' όσους πήγαιναν στη Δύση (τσιγάρα «Κεντ» και σαπούνια «Φα»), περιοδικά μόδας. Στον «Άλλο» κόσμο, στη Δύση, όλα ήταν ωραία κι εφικτά. Στη Ρουμανία, όλα ήταν ψευδαισθήση.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ #1

Διεκδικούν μια θέση στον ήλιο του ελληνικού κινηματογράφου, νεότερες γενιές αλλά και πρόσωπα με χιλιόμετρα φιλμ στο ιστορικό τους. Συνεντεύξεις στην Ελένη Ανδρουτσοπούλου και στον Βασίλη Τερζόπουλο.

ΣΕΡΣΕ ΛΑ ΦΑΜ ΦΑΤΑΛ

Να κι ένα φιλμ νουάρ όπου η κεντρική ηρωίδα δεν είναι φαμ φατάλ, αλλά μια νεαρή δυναμική δημοσιογράφος...

Το θέμα δεν είναι ότι λείπουν θετικά πρότυπα, αλλά ότι η κινηματογραφική βιομηχανία συστηματικά τα αναπαριστά με άνδρες πρωταγωνιστές. Αυτή ήταν η πρώτη μας σκέψη όταν καθήσαμε να γράψουμε το σενάριο με τον Γιάννη Χαραλαμπίδου: πώς αποδίδεις ένα κλασικά ανδρικό είδος, το φιλμ νουάρ, με τον μοναχικό ντετέκτιβ/δημοσιογράφο που ερευνά για την αλήθεια, όταν αλλάζεις το φύλο όλων σχεδόν των χαρακτήρων;

Γιατί μια ταινία δράσης στην πρώτη σας σκηνοθετική απόπειρα;

Δουλέψαμε πάρα πολύ τον ρυθμό του σεναρίου. Ξέραμε ότι είχαμε μόνο δυο σκηνές δράσης και άλλες τρεις για δημιουργία έντασης, και προσπαθήσαμε να τις τοποθετήσουμε με τέτοιο τρόπο στο σενάριο που να κρατά διαρκώς την προσοχή του θεατή. Έχω εμπειρία στο μοντάζ, οπότε ήξερα περίπου τι θα χρειαστώ από το γύρισμα. Η ταινία βρήκε τον τελικό της ρυθμό στα χέρια της Μυρτώς Καρρά, της μοντέλ, που έκανε καταπληκτική δουλειά, με-

τακινώντας κάποιες σκηνές, ισορροπώντας διαλόγους και δράση χωρίς να χάνεται το νόημα.

Η ταινία σας έχει γυριστεί στη Γαλλία με νέους ηθοποιούς. Γιατί Γαλλία;

Ήμασταν εκεί για τις σπουδές μας, λεφτά δεν υπήρχαν, ούτε δυνατότητα για κανονική διαδικασία κάστινγκ. Οι ηθοποιοί είναι γνωστοί μου. Αφού αποφασίσαμε ότι η ταινία θα βασιζόταν σε γυναικείο καστ, κοιτάξαμε ποιους είχαμε διαθέσιμους και γράψαμε το σενάριο στα μέτρα τους, με το σκεπτικό ότι όλοι θα παίζανε χαρακτήρες μεγαλύτερους σε ηλικία από την δική τους. Λάβαμε επίσης υπόψη τις περιορισμένες τοποθεσίες γυρισμάτων που είχαμε στην διάθεσή μας, εκτός των δρόμων και των δημόσιων ανοιχτών χώρων. Η περισσότερη ταινία δραματίζεται νύχτα, αλλά όλα τα γυρίσματα έπρεπε να τελειώνουν αρκετά νωρίς για να προλάβουμε το τελευταίο μετρό. Οπότε αναγκαστικά κάποιες φορές απλά γυρίζαμε σκηνές όλη τη νύχτα, και το πρωί επιστρέφαμε στο μάθημα με μαύρους κύκλους.

Τι εισπράττετε ως νέος Έλληνας κινηματογραφιστής για τον ελληνικό κινηματογράφο εκτός συνόρων;

Θετική ανταπόκριση. Ο Αγγελόπουλος είναι

ΩΣ ΤΟ ΚΟΚΚΑΛΟ

Θοδωρής Κουτσαούτης

το όνομα που ξέρουν όλοι, αλλά οι σημερινοί σκηνοθέτες, ο Λάνθιμος ή ο Κούτρας, είναι γνωστοί και οι ταινίες τους έχουν πιστούς θεατές. Στο εξωτερικό το ελληνικό σινεμά έχει τη φήμη του «περίεργου». Οι Έλληνες δημιουργοί αποτυπώνουν τον προσωπικό τους κόσμο κι αυτό εκτιμάται.

Συνεχίζετε αυτό το διάστημα τις σπουδές στο θέατρο και τον κινηματογράφο. Ποιά

τα επόμενα σχέδια σας;

Ελπίζω η επόμενη ταινία μου να είναι μια ρομαντική κομεντί που θα διαδραματίζεται στην Ευρώπη. Έχουμε ήδη αρχίσει να γράφουμε το σενάριο με τον Γιάννη και ανυπομονούμε να γνωρίσουμε πιθανούς καινούργιους συνεργάτες στο Φεστιβάλ και να μοιραστούμε μαζί τους τις ιδέες μας. Θέλω πάρα πολύ να δουλέψω και με Έλληνες ηθοποιούς, έχω δει καταπληκτικές ερμηνείες τα τελευταία χρόνια.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΟΝΕΙΡΕΥΟΜΑΙ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

Δημήτρης Κολλάτος

Στην τελευταία του ταινία ο Έλληνας σκηνοθέτης ψέγει όσους θεωρεί υπαίτιους για την Ελλάδα της κρίσης, ακόμα κι αν χρειάζεται να ανατρέξει στο παρελθόν για να τους βρει.

Τι γνώμη έχετε για την κρίση, με την οποία καταπιάνεστε στην ταινία σας;

Ο Ροσελίνι, όταν ρωτήθηκε «Γιατί δεν κάνετε ξανά μια ταινία σαν την *Ανοχύρωτη πόλη*», απάντησε «Κάντε μου έναν πόλεμο και σας γυρίζω πάλι μια ταινία σαν την *Ανοχύρωτη πόλη*. Εμείς ζούμε μέσα στον πόλεμο, στον οικονομικό πόλεμο, με χιλιάδες θύματα, με εκατομμύρια Έλληνες να υποφέρουν. Ζω μέσα στη κρίση, ως δημιουργός νιώθω απόλυτα ελεύθερος, οργισμένος. Πιστεύω και προτείνω με τη ταινία μου τη λύτρωση. *Η εκδίκηση του Διονύσου* είναι τρομερή. Θα έδινα και τη ζωή μου να την πραγματοποιήσω.

Με την κινηματογραφική σας πείρα, τι θα συμβουλευάτε τους νέους σκηνοθέτες;

Οι Έλληνες δημιουργοί έχουμε καθήκον να κοιτάξουμε κατά πρόσωπο την Ελλάδα της κρίσης και να την μεταφέρουμε με τόλμη και ειλικρίνεια στις ταινίες μας. Να γίνουν πρώτα Έλληνες δημιουργοί και μετά Ευρωπαίοι. Αρκετό κακό μας έχει

κάνει ο Κοραής: είναι ώρα ν' απελευθερωθούμε από τις επιρροές του. Η γραφή μας, τα θέματά μας, πρέπει και μπορούν να είναι ελληνικά. Μόνο έτσι θα είναι παγκόσμια.

Πώς προέκυψε η ιδέα της ταινίας. Τι συμβολίζει η ηρωίδα που ενσαρκώνει η Πωλύνα Γκιωνάκη;

Η ταινία εκφράζει την ανάγκη της αντίστασης μέσα από τη δουλειά μου. Ο κινηματογράφος είναι ένα φοβερό όπλο ανατροπής, εξέγερσης. Η Πωλύνα Γκιωνάκη συμβολίζει την Ελληνίδα γυναίκα, την κόρη, τη σύζυγο, τη μάνα. Συντηρητική σε πρώτη προσέγγιση, επαναστάτρια στη συνέχεια, πρωταγωνίστρια σε κάθε ελληνικό αγώνα.

Πώς πιστεύετε ότι θα είναι η αυριανή Ελλάδα;

Θα υπάρξει μόνο αν όλα αλλάξουν. Και πρώτα από όλα εμείς οι ίδιοι. Δεν πιστεύω σε μια ψευτοευρωπαϊκή Ελλάδα, χωρίς γλώσσα και χωρίς νέους. Θέλω να είναι η Ελλάδα του αύριο, όχι η γερασμένη χώρα που ετοιμάζουν κάποιοι, να είναι γεμάτη νέους που θα ανανεώνουν την παράδοση και θα δημιουργούν πολιτισμό χωρίς να σέρνονται πίσω από ξενόφερτα πρότυπα που αδυνατούν τις περισσότερες φορές να αφομοιώσουν. *Η εκδίκηση του Διονύσου* μπορεί να ανοίξει τον δρόμο για την Ελλάδα που ονειρεύομαι.

ΑΝΕΝΑΙΝΟΝΤΑΣ

από φιλικά πρόσωπα τα οποία ουσιαστικά έκαναν γενναιόδωρες παραχωρήσεις για χάρη της ταινίας. Επίσης, για κανέναν από τους συντελεστές η ταινία δεν αποτελούσε «επαγγελματική προτεραιότητα», επομένως η υλοποίησή της συμβάδιζε με διάφορες επαγγελματικές ή ακαδημαϊκές υποχρεώσεις, γεγονός που δημιουργούσε σημαντικούς χρονικούς περιορισμούς. Επιπλέον, το σενάριο ήταν γραμμένο για να στηθεί σε χειμερινό περιβάλλον, ωστόσο ένα μέρος των γυρισμάτων έπρεπε μοιραία να γίνει άνοιξη.

Πείτε μας λίγα πράγματα για τη δημιουργική ομάδα Katrakylontas που βρίσκεται πίσω από την ταινία.

Η Katrakylontas Productions ήταν ένα προϊόν της προσωπικής μου περιέργειας να ασχοληθώ με τον κινηματογράφο, συνδυασμένη με μια «φάρσα». Προκάλεσα τους φίλους μου να συμμετάσχουμε σε έναν διαδικτυακό διαγωνισμό ταινιών μικρού μήκους γυρίζοντας τη δική μας ταινία. Όπως κι έγινε. Μπορεί, και δικαιολογημένα, να μην αποσπάσαμε διάκριση αλλά προσωπικά πέτυχα το σημαντικότερο. Να απασφαλίσω τη δημιουργική μου διάθεση και να επιδιώξω την εξέλιξη αυτής της ιδέας ψάχνοντας επίμονα την απαραίτητη γνώση. Η δεύτερη δουλειά της ομάδας είχε και πάλι αμιγώς παρειακό και χιουμοριστικό χαρακτήρα, ωστόσο θεωρώ πως ακόμα και με ελάχιστο εξοπλισμό κατάφερα να καταρτιστώ περισσότερο σε

τεχνικό επίπεδο. Η απήχηση που είχε η ταινία (διάρκειας 40') στους φοιτητικούς κύκλους ήταν το έναυσμα για να αποφασίσω να αντιμετωπίσω το όλο θέμα από ακόμα πιο σοβαρή και συνειδητοποιημένη σκοπιά.

Η ταινία αποτελεί παραγωγή του Οργανισμού Θεσσαλονίκη Πρωτεύουσα Νεολαίας 2014. Πώς σας επέλεξαν;

Η ιδέα της δημιουργίας της ταινίας γεννήθηκε από δύο προσωπικές μου παραδοχές. Να μην ενδώσω στο πειρασμό να μετατρέψω ακόμα μια ιδέα μου σε μικρού μήκους ταινία, αντίθετως να τολμήσω το «κάτι παραπάνω» που θα μου δώσει το κίνητρο να εμπλακώ επαγγελματικά με το χώρο. Και δευτερευόντως, από την παραδοχή της αδυναμίας μου να γράψω ένα σενάριο για μεγάλου μήκους ταινία. Έτσι, αποφασίσαμε πέρσι με τους φίλους και συνεργάτες μου να στήσουμε έναν άτυπο διαδικτυακό διαγωνισμό με τίτλο «γράψε το σενάριο». Με έναυσμα μια μικρή σκηνή που γυρίσαμε προκάλεσαμε επίδοξους σεναριογράφους να εμπνευστούν και να μας καταθέσουν τις ολοκληρωμένες προτάσεις τους. Και τότε είχαμε τη χαρά να στηριχτούμε από την Αντιδημαρχία Πολιτισμού Θεσσαλονίκης η οποία προώθησε την ιδέα αυτού του project και μας παραχώρησε την αίθουσα εκδηλώσεων της Κεντρικής Δημοτικής Βιβλιοθήκης για να την παρουσιάσουμε. Η συνέχεια δικαίωσε όσους συμμετείχαν σ' αυτό το εγχείρημα και τους ευχαριστώ θερμά γι' αυτό.

DARK ILLUSION

Μάνος Καρυστινός

Ποια είναι η «σκοτεινή ψευδαίσθηση» του τίτλου; Ποια φαντάσματα κυνηγούν τον πρωταγωνιστή της ταινίας του νεαρότατου Βορειοελλαδίτη σκηνοθέτη;

Ο ήρωάς σας είναι ένας ταλαντούχος νέος με κρίση ταυτότητας. Είναι αντιπροσωπευτικός σημερινός Έλληνας;

Το ψυχολογικό φίλτρο ενός ανθρώπου είναι ίσως το πιο εύαλωτο σημείο όταν βρεθεί σε

περιβάλλον το οποίο διαρκώς συρρικνώνει ή αναθεωρεί τις σταθερές του. Αυτό μπορεί να συμβαίνει σε διάφορες εκδοχές. Ξεκινώντας από τη συνθήκη μιας «κοινωνίας συνολικά σε κρίση ή αναταραχή» μέχρι το εντελώς εσωστρεφές παιχνίδι ενός εγκεφάλου.

Τι δυσκολίες αντιμετωπίσατε στη προσπάθειά σας να γυρίσετε μια ταινία στη Θεσσαλονίκη;

Η βασική δυσκολία ήταν το ερασιτεχνικό πλαίσιο στο οποίο δουλέψαμε. Όχι λόγω χαμηλού επιπέδου, ίσα-ίσα. Οι χώροι, όμως, που χρησιμοποιήθηκαν προέρχονται κυρίως

Ο ΖΥΘΟΣ και οι
ΑΠΟ ΤΟ 1990

ΟΙΝΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

σας προσκαλούν:

Δευτέρα 3 Νοεμβρίου
να δοκιμάσετε
Ελληνικές ποικιλίες
στο Ζύθος Ντορέ
στο Λευκό Πύργο.

Πέμπτη 6 Νοεμβρίου
να δοκιμάσετε
διεθνείς ποικιλίες στο
Ζύθο στα Λαδάδικα.

55ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

WHEN SHOOTING ENDS GRAAL BEGINS

DIGITAL INTERMEDIATE
FILM SCANNING
COLOR GRADING
COMPOSITING-VFX
3D VISUALIZATION
FILM RECORDING
3D DCP MASTERING-STEREOSCOPIC
DIGITAL PRINTS
FILM RESTORATION
SOUND EDITING-MIXING
OFF-ON LINE EDITING
ENCODING
DVD AUTHORIZING

"Without the award from Thessaloniki I don't know how we could have finished the film. Working with Graal was a dream come true for us. I hope to collaborate with Graal on all my future projects."
Antoniano Jacir, director, When I Saw You

Graal is the main
Agora Awards Sponsor

www.graal.gr

Η ΕΝΔΕΚΑΔΑ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ

αναζητήσεις στις ρίζες του εθνικού κινηματογράφου

του Αλέξη Ν. Δερμεντζόγλου
dermetzo@otenet.gr

Ο δημοσιογράφος και κριτικός που έχει συνδέσει τ' όνομά του με την ιστορία των κινηματογραφικών λεσχών και της σινεφίλ κουλτούρας στη Βόρειο Ελλάδα, προσπαθεί να ενώσει τα κομμάτια από το δικό του μοναδικό αφήγημα για το ελληνικό σινεμά. Καθώς συνθέτει τη δική του «λίστα» των καλύτερων ελληνικών ταινιών του περασμένου αιώνα, μοιάζει να ξεφυλλίζει σελίδες από το αγαπημένο του ημερολόγιο.

100 χρόνια ελληνικός κινηματογράφος.

Τι κρατώ απ' αυτά, ποιες επιθυμίες μου γεννούν οι ταινίες μας, που είναι και δικά μας κομμάτια της ψυχής, του φαντασιακού και του συλλογικού ασυνείδητου; Ένας αιώνας, λοιπόν, με θραύσματα, αποσπάσματα, μυθολασίες ανάμεικτες με σκοτεινά πρόσωπα, ήρωες που χάνονται στο χρόνο, ταραγμένες χρονικές περιόδους, τάσεις και στάσεις.

Εθνικό σινεμά, μια ζωή το θυμάμαι να φεύγει, να επιστρέφει, να τιμάται, να κερδίζει πολλά βραβεία, αλλά και να γνωρίζει αποτυχίες. Το σινεμά της πλαστής διαίρεσης; Αλήθεια, τι σημαίνει παλιός και νέος ελληνικός κινηματογράφος; Αυτή η αυθαίρετη ταξινόμηση μόνο κακό έκανε στην κινηματογραφία μας. Ανέκοψε την ένδοξη, καλή πορεία σπουδαιών σκηνοθετών, που γνώριζαν πώς να αφηγούνται εύστοχα ιστορίες (οι δικοί μας «storytellers»), πώς να στήνουν ίντριγκες. Βέβαια, η νέα γενιά βιαζόταν: Απαιτούσε την έκφραση της εδώ και τώρα, επεδίωκε το άλλο, την ανατροπή στη «γλώσσα». Κι όμως, έτσι ή αλλιώς, η σύγχυση είναι σαφής. Ο *Δράκος* που ανήκει, στο παλιό ή στο νέο; Κι ακόμα, πάντα θυμάμαι κάποιες αυστηρά προσωπικές εξομολογήσεις μεγίστων σκηνοθετών μας. Ο Ντίνος Δημόπουλος, π.χ., μου έκανε την τιμή να εκστομίσει τη μέγιστη συναισθηματική του ανάγκη, όταν μου εξομολογήθηκε «γιατί το δικό μου στίλ ήταν κατώτερο του Ιταλού;». Αναφερόταν στον Μικελάντζελο Αντονιόνι και τις ομοιότητες που είχαν κάποιες ταινίες του με τη δική του *Λόλα*. Κάθε άλλο παρά αμετροεπής, αλλά συνεπής και σινεφίλ, καθόρισε έτσι μια μόδα με επιθετική διάθεση, μια ανάγκη να κατεδαφιστεί κάθε παλιό εν όνοματι του νέου.

Κάλπη λίρα του Γιώργου Τζαβέλλα

Στη διαχωριστική γραμμή θα βρίσκονται για πάντα ο *Ουρανός* και η ανεπανόληπτη *Αναπαράσταση*. Σ' αυτά τα φιλμ φάνηκε ιδίως η άλλη ματιά (όχι νέα), που πέρασε σωστά την αντίληψη για τον ερχομό του νέου. Κι ακόμα, ο Παντελής Βούλγαρης με το υποδειγματικό *Προξενικό της Άννας* απλώς στέλνει ένα βήμα παραπάνω –υπαινωτικά πολιτικό– την παραδοσιακή ελληνική ηθογραφία. Αγγελόπουλος και Βούλγαρης αρθρώνουν κάτι που το γνωρίζουμε και από κάποιες κωμικές ταινίες του θεωρούμενου παλιού, ελληνικού σινεμά: το χρήμα είναι καταλυτικός παράγοντας στις διαπροσωπικές και κοινωνικές σχέσεις. Αποτελεί διακανονιστικό παράγοντα και επεκτείνει μια πολιτική της εξουσίας. Εξουδετερώνει και χειραγωγεί. Κι ακόμα, και οι δυο τους μας μαθαίνουν τη σωστή αξιοποίηση της έννοιας *χώρος*: δεν πρόκειται για μια μεταφυσική κατάσταση, μια στεγανοποιημένη κάψουλα, αλλά διαθέτει σαφέστατα μια τάση κοινωνική, οικονομική, πολιτική. Από τα Ζαγοροχώρια του Αγγελόπουλου στο πρόβλημα της εργασίας της οικιακής βοηθού σ' ένα αστικό σπίτι, ο χώρος ορίζει τα πάντα και τα ανατρέπει. Έτσι, το ελληνικό σινεμά στην ενηλικίωσή του «σοβαρεύει» μια

ήδη γνωστή έννοια, της οποίας η διαχείριση της ήταν ως τότε αρκετά θολή. Ο χώρος σκιαγραφείται μ' αυτή την άποψη και στον *Δράκο*. Ο Γιώργος Τζαβέλλας, μια από τις πιο ευτυχισμένες στιγμές του εθνικού σινεμά, πέρασε σχεδόν στην αθανασία με την *Κάλπη λίρα*. Το «σχεδόν» αφορά την καλοσυνάτη φωνή του αφηγητή, απαραίτητη, όμως, για να καμουφλαριστεί τούτη εδώ η εξόχως πολιτική ταινία ως μια αναπαρισταστική αφηγηματικότητα. Τόλμη και σκληρότητα, με το συνδυασμό της εξουσίας του χρήματος με τους διάφορους χώρους. Εδώ ο Τζαβέλλας αξιοποιεί για πρώτη φορά την έννοια του χώρου ως πολλαπλότητα διάφορων ελληνικών σκηνών. Κάθε σκηνή, κάθε χώρος είναι μολυσμένος από τη βρωμιά του χρήματος. Δεν υπάρχει, λοιπόν, διάκριση. Το χρήμα, είτε το επιθυμείς για να αγοράσεις ψωμί είτε για να έχεις μεγάλη άνεση, πάντα προξενεί την παραβατικότητα, νοθεύει ψυχές, πλαστογραφεί το συναίσθημα, μετατρέπει σχέσεις σε κίβδηλα ομοιώματα.

Το ελληνικό σινεμά, ακόμα και μέσα στην ομίχλη του, με ταινίες εκτός θέσεως να ανακαλύψει ιστορίες που δεν πρέπει να ειπωθούν. Αυτό αγάπησα και αγαπώ στην κινη-

ματογραφία μας: την επιθυμία πολλών σκηνοθετών μας, φιλόδοξων, ταλαντούχων, σινεφίλ, να αφηγηθούν, όχι μόνον ανείπωτες ιστορίες, αλλά και τις περιπέτειες των δικών τους αφηγήσεων. Ήταν η ανάγκη τους να ανατρέψουν αυτή τη φωτογενή αντίληψη για την Ελλάδα του μουσακά και του ούζου, το πάθος τους για να πάνε για μεγάλες ανατροπές, για φινάλε που κανείς δεν τα περίμενε. Έτσι, με συγκλονίζουν οι τρόποι που τελειώνουν η *Επιχείρηση γης μαδιάμ* του Θανάση Βέγγου, αλλά και δύο ταινίες του Ντίνου Κατσουρίδη: *Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση* και *Θανάση πάρε τ' όπλο σου*. Είναι τα ελλείποντα σημαίνοντα, οι κρυμμένες απώλειες, τα ανομολόγητα θέματα, οι ελλείψεις που συνταράσσουν, οι απόψεις που δεν κοινοποιούνται. Κι έτσι, η ιστορία ξαναλέγεται, η μεγάλη περιπέτεια της αφήγησης συναντάει την αφετηρία των φιλοδοξιών και των προθέσεων. Ναι, θ' άξιζε ο Σπύρος Καλογήρου το Όσκαρ Β' ανδρικού ρόλου στον *Πανικό*, αν ζούσε στην Αμερική, αν τον έκρινε το Χόλιγουντ. Βέβαια, ο Τσιώλης στην ταινία του είναι της γαλλικής σχολής, αλλά το νουάρ του αναβλύζει το θάρρος να μιλήσει για α-ταξικότητα συναισθημάτων. Αγαπώ

όποιον μου ταιριάζει κι έχω χημεία μαζί του, κι όχι τους γεννήτορές μου. Πόσο τολμηρή, ιδεολογική πρόταση και μάλιστα σε περίοδο δικτατορίας.

Οι άνθρωποι με τις καμπαρντίνες, οι ήρωες του ελληνικού νουάρ. Γιατί άραγε ο Νίκος Νικολαΐδης θεωρούσε, και το είχε δηλώσει, πως *Ο άνθρωπος του τρένου* είναι η καλύτερη ελληνική ταινία; Είναι κορυφαίο φιλμ, μια στάση και νουάρ και πολιτικό και αλληγορικό. *Ο Άνθρωπος του τρένου* ένα φευγαλέο φάντασμα, ο άνθρωπος που δεν υπήρξε ποτέ. Αν υπήρξε, αν ήταν, τότε πού θα είχε οικοδομηθεί η σύγχρονη Ελλάδα του Καραμανλή του '57 και του «ανήκομεν εις την Δύσιν»; Η Ελλάδα χωρίς μνήμη και παρελθόν, η Ελλάδα χωρίς υπαναχωρήσεις και στροφές, αλλά σε μια σταθερή, εθνικόφρονα πορεία. Η Ελλάδα της απουσίας και του σινεμά, του σημαίνοντος του Δημόπουλου, που γνωρίζει άψογα τη γεωγραφία του κάδρου, τη γεωμετρία του πλαναρίσματος της θέσης των ηρώων του. Αυτή η ιστορία (δεν) θα έχει καλό τέλος, αλλά η χώρα θα έχει τις δικές της επιλογές. Αυτό είναι το ελληνικό σινεμά, που δεν δίστασε να αρθρώσει τον δικό του λόγο για τον μεγάλο κυνισμό που συνοδεύει την πατρίδα, που τώρα οδηγήθηκε στο βάραθρο. Κι αν ο *Ηρώας με παντούφλες* είναι μια ευθεία βολή για μια χώρα ανάδελφη, για έναν τόπο παρείσακτο, τι έχει να πει κανείς για το *Δελησταύρου και υιός* του Σακελλάριου; (Υπάρχει και η εκδοχή του Γρηγορίου στο *Υέ μου υέ μου*). Δεν είναι μόνον η κινηματογράφηση που διαθέτει μια αέρινη, εσωτερική δύναμη. Ακόμα και στα μεγάλα, σταθερά πλάνα διατηρεί κινητικότητα, ενώ εντυπωσιάζει και η διεύθυνση των ηθοποιών. Τον Λογοθετίδη τον αντιγράφει στις μούτσες του ο Ντε Φινές, κι όλο αυτό το πυρετικό και χιμαιρικό παιχνίδι της φλόγας που τρεμοσβήνει μάς συνεπαίρνει.. Όλα εξελίσσονται σ' ένα ντεκαλάζ, μια τεράστια ασυμπτωσία, μια αχρονικότητα, μια αιωρούμενη πολλαπλή καραμπόλα. Και φυσικά, ο κινητήριος μοχλός είναι και πάλι το χρήμα, η «εξασφάλιση», το νοιάξιμο για το αύριο.

Ηθογραφίες, λοιπόν, που κάλυψαν μια ζήτηση, αλλά «ζήτησαν» και το άλλο. Το ελληνικό σινεμά και οι επιθυμίες του και ταυτόχρονα η επιθυμία του γράφοντος, που εστιάζει σ' ένα κείμενο συνειρμών, αποτρέποντας το διαχωρισμό του παλιού από το νέο, αναζητώντας βάσεις στις κινηματογραφικές μας ρίζες. Ό,τι αγαπάμε το προκρίνει η μνήμη μας, ό,τι ξεχνάμε είτε το αποκλείει είτε το θεωρεί μεν άξιο, αλλά πολύ νωπό για το τώρα κι επιλέγει να το εξετάσει στο μέλλον. Το υλικό των επιθυμιών και των αναμνήσεων δεν είναι ταξινομημένο, αλλά ένα «φιλμ» δομικής γραφής που θυμίζει το θραυσματικό σινεμά του Αλέν Ρενέ.

Ο δράκος του Νίκου Κούνδουρου

ΜΟΥΖΕΝΙΔΗΣ TRAVEL
www.mouzenidis.gr

- Εκδρομικά πακέτα όλο το χρόνο προς όλους τους προορισμούς για γκαρσι ή μεμονωμένους.
- Ταξίδια αναψυχής, επαγγελματικά, προσκυνηματικά & γαμήλια ταξίδια, εναλλακτικός τουρισμός, κρουαζιέρες.
- Αεροπορικά εισιτήρια προς όλες τις κατευθύνσεις εσωτερικού και εξωτερικού.
- Κρατήσεις ξενοδοχείων σε όλο τον κόσμο.
- Ειδικές τιμές για ξενοδοχεία στη Χαλκιδική, Θάσα, Κέρκυρα, Ρόδο, Κρήτη, Ζάκυνθο, Πιερία, Πελοπόννησο, Αττική.
- Ακτιστηρικά εισιτήρια εσωτερικού και εξωτερικού.
- Ναυλώσεις αεροσκαφών - Business Aviation.
- Βίζες.
- Ενοικιάσεις αυτοκινήτων.
- VIP services.
- Cargo services.

Εξειδίκευση στους προορισμούς:
Ρωσίας, Ουκρανίας, Λευκορωσίας, Βαλτικών χωρών, Σερβίας, Βουλγαρίας, Ελλάδας.

Θεσσαλονίκη (κεντρικά γραφεία) Καραϊσκάκη 7, 54626 - Θεσσαλονίκη Τηλ: +30 2310 591 590 E: outgriano-sko@mouzenidis.gr	Αθήνα (υποκατάστημα) Φιλελλήνων 26, 10557 - Σύνταγμα, Αθήνα Τηλ: +30 210 331 7542 E: outgriano-ath@mouzenidis.gr
---	--

ΑΠΙΒΙΤΑ
35
ΧΡΟΝΙΑ

Όλα ξεκίνησαν σε ένα φαρμακείο... 35 χρόνια μετά, συνεχίζουμε να φροντίζουμε την ακεραιότητα με μοναδικό τρόπο

φυσικά αποτελεσματικά ολιστικά
www.apivita.com

ΤΑΙΝΙΕΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
ΑΙΘΟΥΣΕΣ

FLIX.GR
100% ΣΙΝΕΜΑ

Μουσική Θέατρο Χορός Τέχνες
Σινεμά

Βιβλίο
Φεστιβάλ

Παιδί

Άρθρα

Συεντεύξεις

Κριτικές

Διαγωνισμοί

★ culture now.gr

Καθημερινή ενημέρωση
για την τέχνη και τον πολιτισμό

ΜΠΕΣ
ΠΕΣ!
protagon.gr

ιστορίες για να σκεφτόμαστε διαφορετικά

protagon.gr

55th THESSALONIKI INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

THE OPENING PARTY

WAREHOUSE C
THESSALONIKI PORT

CHIC CLASSIQUE

FRIDAY
31ST OF OCTOBER
AFTER 23.00PM

C'EST CHIC MAIGRE!
STEFANOS KOGIAS
GIANNIS MITSOKAPAS

Circo

GIVE ME FIVE.

NEO MINI. 5ΘΥΡΟ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ.

67% περισσότερες πόρτες, 32% περισσότερος χώρος αποσκευών, περισσότερος χώρος επιβατών, χάρη στο μεγαλύτερο αμάξωμα, και 100% αίσθηση go-kart.* Περισσότερο MINI, μεγαλύτερο κόλλημα. Κλείσε τώρα ένα test drive στο Δίκτυο Επίσημων Εμπόρων MINI.

www.MINI.com.gr

*Σε σχέση με το 3θυρο MINI.

Χρηματοδοτικές και Ασφαλιστικές Υπηρεσίες παράγονται από τη MINI Financial Services. Με 5 χρόνια δωρεάν service χάρη στο πρόγραμμα MINI Service Inclusive Λγία 5 χρόνια ή 50.000 χλμ.

NEO 5ΘΥΡΟ MINI - Εκπομπές CO₂ (g/km): 92-139, Κατανάλωση (lt/100km): Εντός πόλης: 4,0-7,9 - Εκτός πόλης: 3,2-4,9 - Μικτός κύκλος: 3,5-6,0.

skytrax

ΜΑΣ ΑΝΑΔΕΙΞΑΤΕ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ 5^η ΦΟΡΑ. ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Facebook, Instagram, Twitter, YouTube icons and aegeanair.com

55ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΦΕ - ΒΡΕΨΗ -20%	ΒΑΡΑ - ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ -20%	ΖΩΟ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΤΕΣ -20%	ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ -20% ΕΙΣ. -50%	ΘΕΑΤΡΟ -20% ΕΙΣ. -50%
-----------------------------	---------------------------------	--------------------------------------	---	------------------------------------

ΚΑΡΤΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΓΙΑ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

biscotto MEMBERS

ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΟ 400 ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΓΙΝΕ ΜΕΛΟΣ ΣΤΟ www.biscotto.gr

4.000+ biscotto MEMBERS «ΒΓΑΙΝΟΥΝ» ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ 20% - 50%

biscotto.gr
facebook.com/biscotto.gr

biscotto RADIO.GR
facebook.com/biscottoradio

Έγκυρη. Αντικειμενική. Υπεύθυνη ενημέρωση

φιλμ νουάρ

ON

Έντυπο για τον πολιτισμό και τη Θεσσαλονίκη

It's not a random year. 2014 marks the 100 Years of Greek Cinema and the Thessaloniki International Film Festival invites you to ten days devoted to the past, present and future Greek filmmaking. As TIFF Director, Dimitri Eipides, notes: "The 100-year anniversary of Greek Films gives us the best opportunity to celebrate all the filmmakers, movements and moments of Greek cinema that have made history. We are especially happy that the audience actively contributed by voting for their favorite film out of a 200-film list. 20 films in total will be screened throughout the ten days of the festival. Along with this journey to the past, the Festival hosts as always the most recent Greek productions that will make their premiere in Thessaloniki. For this anniversary edition though, we have included Greek films that have already screened elsewhere, but which complete, as we think, in the best way possible this circle of the century of Greek cinema."

PLANET OF THE DOGS

This year's opening film will kickstart the festival proceedings with a bang. **White God** by **Kornél Mundruczó** is a film about oppression and racism, and it shouts so with a fury: a teenage girl rebels against her father because he abandons her dog. As she goes on to look for him, another, more astonishing revolution takes place in the streets of Budapest: one that sees her dog rebel against mankind as the leader of a vindictive canine gang. As Mundruczó notes, having experienced the reactions after his film's screenings, "I am very pleased to experience that the audience have grown fond of dogs. Perhaps one day they are going to take a fancy to people of a different culture as well."

Hungarian director Kornél Mundruczó is honored by the Festival with a tribute that is comprised of all his feature films. With a style that's impossible to pin down, Mundruczó moves from stories about troubled teenagers to operas about a contemporary, drug-addicted Joan of Arc, and from incest dramas to Frankenstein re-makes. "Though I am interested in the fate of the down-and-out very much, I do not enjoy dumpster diving," he confesses. "These extraordinary situations aim at showing that it is not only

"YEAH-HOO! IT'S A CELEBRATION"

Who are we to argue with **Kool and the Gang**? Bring your good times, then, and your laughter too!

by Elena Christopoulou

Kornél Mundruczó with his not-so-white dog!

spoiled women who suffer from migraine disturbing their afternoon naps, and that humanity is not the privilege of the inhabitants of nunneries, even though stories are bound to have unhappy endings in certain societies that have been badly organized, as well as in situations and communities controlled by primary instincts. My characters merely reflect the state of a given human society and situation." Mundruczó will be present at the Opening Ceremony.

AGAINST THE GRAIN

A truly rare opportunity to engage with the work of a rogue director who has spent his entire career studying the paradox named contemporary life

is offered by the tribute to Serbian director **Želimir Žilnik**. Discover a fascinating journey from the early days of the Yugoslav Black Wave to Germany in the 70s and then back home, through the Fall of Communism and the Yugoslav Wars and up to contemporary European Union's ever-changing social and political configurations. To give you a taste, these are just a few of his words: "Ideological models changed throughout different eras in which [my] films were made: first there was state socialism, then nationalism and spreading of hatred which encouraged and justified wars that followed. The result: two millions of refugees and displaced people, and quarter of a million of dead. Devastated economy. Pacification was introduced by NATO bombs. Then the society was lead into democracy and capitalism. However, 15 years later, in-

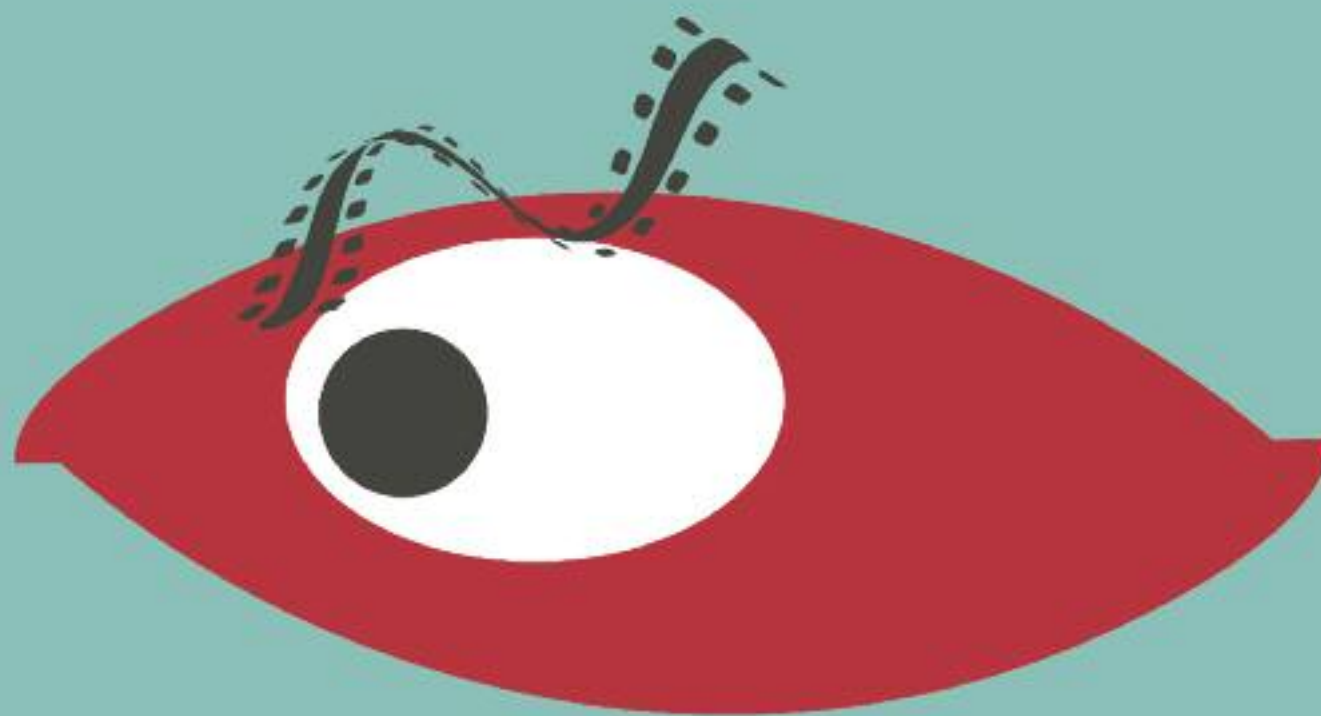
frastructural and moral restoration is very slow... I notice that the new ideologies of the recent times seem to be reflection of lies spread by the ruling nomenclatures. These are the settings of my films: topics and characters they deal with are meant to oppose or to mock the omnipresent lies." You will be wanting to hear more, so don't miss his masterclass (Monday November 3, 11:00 am, ciné Pavlos Zannas).

PARTY TIME

No better way to start your festival experience than the Opening Party after the screening of *White God*. We'll all be at Warehouse C, see you there! (Entrance by invitation only)

ΣΤΟ ΣΙΝΕ ΤΗΣ ΝΕΡΙΤ
ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΕ
...ΑΛΛΑ ΜΑΤΙΑ

55ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

55.

φεστιβάλ
κινηματογράφου
Θεσσαλονίκης

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ &
ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ